

Määräykset ja ohjeet 8/2016

Maksulaitokset ja maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoavat henkilöt

Dnro
FIVA 9/01.00/2016

Antopäivä
22.11.2016

Voimaantulopäivä
1.1.2017

FINANSSIVALVONTA

puh. 09 183 51
faksi 09 183 5328
etunimi.sukunimi@finanssivalvonta.fi
www.finanssivalvonta.fi

Lisätietoja
Markkina- ja menettelytapavalvonta /Pankki- ja vakuutuspalvelut ja -
tuotteet

Määräysten ja ohjeiden oikeudellinen luonne

Määräykset

Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmassa "Määräys"-otsikon alla esitetään Finanssivalvonnan antamat määräykset. Määräykset ovat velvoittavia oikeussääntöjä, joita on noudatettava.

Finanssivalvonta antaa määräyksiä ainoastaan määräyksenantoon valtuuttavan lain säännöksen nojalla ja sen asettamissa rajoissa.

Ohjeet

Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmassa "Ohje"-otsikon alla esitetään Finanssivalvonnan tulkintoja lainsäädännön tai muun velvoittavan sääntelyn sisällöstä.

"Ohje"-otsikon alla on lisäksi suosituksia ja muita toimintaohjeita, jotka eivät ole velvoittavia. Ohjeissa on myös kansainvälisten ohjeiden ja suositusten noudattamista koskevat Finanssivalvonnan suositukset.

Ohjeen kirjoitustavasta ilmenee, milloin kyseessä on tulkinta ja milloin suositus tai muu toimintaohje. Ohjeiden kirjoitustapaa sekä määräysten ja ohjeiden oikeudellista luonnetta on selvitetty tarkemmin Finanssivalvonnan verkkopalvelussa.

[Finanssivalvonta.fi > Sääntely > Määräys- ja ohjekokoelma > Uusi määräyskokoelma](#)

Sisällysluettelo

1	Soveltamisala ja määritelmät	6
1.1	Soveltamisala	6
1.2	Määritelmät	7
2	Säädöstausta	8
2.1	Lainsäädäntö	8
2.2	Euroopan unionin asetukset	8
2.3	Euroopan unionin direktiivit	9
2.4	Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuus	9
2.5	Kansainväliset suositukset	10
3	Tavoitteet	11
4	Toimiluvan yleiset edellytykset ja toimiluvan hakeminen	12
4.1	Toimiluvan yleiset edellytykset	12
4.2	Toimiluvan hakeminen	13
5	Maksulaitoksen toimiluvan hakeminen ja toiminta markkinoilla	14
5.1	Toimilupahakemus ja hakemukseen liitettävät selvitykset	14
5.2	Selvitys hakijasta	15
5.3	Maksulaitoksen harjoitettavaksi aiottu liiketoiminta	15
5.4	Hallinto ja ohjaus	16
5.4.1	<i>Johtaminen ja toiminnan järjestäminen</i>	16
5.4.2	<i>Maksulaitoksen ylin johto</i>	16
5.4.3	<i>Ylimmän johdon luotettavuus, sopivuus ja ammattitaito</i>	17
5.4.4	<i>Henkilöstö ja sen ammattitaito</i>	17
5.4.5	<i>Tilintarkastajat</i>	17
5.4.6	<i>Perustajien sekä omistajien ja niihin rinnastettavien henkilöiden luotettavuus ja sopivuus</i>	18
5.5	Selvitys merkittävästä sidonnaisuudesta	18
5.6	Maksulaitoksen omat varat	19

5.6.1	<i>Maksulaitoksen vähimmäispääoma</i>	19
5.6.2	<i>Maksulaitoksen omien varojen vähimmäismäärä ja laatu</i>	19
5.6.3	<i>Maksulaitoksen omien varojen laskennassa käytettävät menetelmät</i>	20
5.7	<i>Liiketoimintasuunnitelma ja taloudelliset toimintaedellytykset</i>	21
5.7.1	<i>Liiketoimintasuunnitelma</i>	21
5.7.2	<i>Arvio kannattavuudesta ja omien varojen riittävydestä</i>	22
5.7.3	<i>Vakavaraisuuden hallinta</i>	23
5.8	<i>Sisäinen valvonta ja riskienhallinta</i>	24
5.8.1	<i>Yleiset säännökset</i>	24
5.8.2	<i>Liiketoiminnoista riippumattomien toimintojen järjestäminen</i>	25
5.8.3	<i>Luottoriskien hallinta</i>	25
5.8.4	<i>Operatiivisten riskien hallinta</i>	26
5.8.5	<i>Suurten asiakasriskien hallinta</i>	26
5.8.6	<i>Asiakasvarojen suojaaminen</i>	26
5.9	<i>Asiakkaan tunnistamis- ja tuntemisjärjestelmä</i>	27
5.10	<i>Tietojärjestelmät, tietoturvallisuus ja liiketoiminnan jatkuvuussuunnittelu</i>	28
5.11	<i>Kirjanpito- ja tilinpäätösjärjestelmä</i>	29
5.12	<i>Toimintojen ulkoistaminen ja asiamiehen käyttäminen</i>	30
5.13	<i>Menettelytavat</i>	30
5.14	<i>Vapaaehtoinen toimiluvasta luopuminen</i>	31
6	Maksupalvelun tarjoaminen ilman toimilupaa	32
6.1	<i>Ilmoitusvelvollisuus tarjottaessa maksupalvelua ilman toimilupaa</i>	32
6.2	<i>Ilmoituksen tekeminen</i>	33
6.3	<i>Ilmoituksen sisältö</i>	33
6.3.1	<i>Ilmoitukseen liitettävät selvitykset</i>	33
6.3.2	<i>Liiketoimintasuunnitelma</i>	33
6.3.3	<i>Häiriö- ja virheilmoitusten tekeminen Finanssivalvonnalle</i>	35
6.3.4	<i>Henkilöiden luotettavuus</i>	36
6.3.5	<i>Selvitys asiakasvarojen suojaamisesta</i>	36
6.3.6	<i>Asiakkaan tunnistamis- ja tuntemismenetelmät</i>	37
7	Sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen rajan yli	39
7.1	<i>Sivuliikkeen perustaminen toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon</i>	39
7.2	<i>Sivuliikkeen perustaminen valtioon, joka ei kuulu Euroopan talousalueeseen</i>	39

	7.3	Palvelujen tarjoaminen toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon	39
	7.4	Ulkomaisen maksulaitoksen oikeus tarjota maksupalvelua Suomessa	40
	7.5	Ilmoituslomakkeet kotimaiselle maksulaitokselle palvelun tarjoamisesta rajan yli ETA-alueelle	40
8		Raportointi Finanssivalvonnalle	41
	8.1	Luvun soveltamisala	41
	8.2	Raportoitujen tietojen oikeellisuuden varmentaminen	41
	8.3	Finanssivalvonnalle raportoitavat tiedot	42
	8.3.1	<i>Luotettavuutta, sopivuutta ja ammattitaitoa koskevien tietojen ilmoittaminen</i>	42
	8.3.2	<i>Määräysvallan hankkiminen Euroopan talousalueen ulkopuolisessa maassa sijaitsevassa yrityksessä</i>	42
	8.3.3	<i>Ilmoitus merkittävän toiminnan ulkoistamisesta</i>	43
	8.3.4	<i>Ilmoitus asiamiehen käyttämisestä maksupalvelujen tarjonnassa</i>	43
	8.3.5	<i>Operatiiviseen riskiin liittyvien tapahtumien ilmoittaminen</i>	43
	8.3.6	<i>Omistajamuutoksista ilmoittaminen</i>	43
	8.3.7	<i>Korttimaksujen siirtohintoja koskeva riidanratkaisuelin</i>	44
	8.4	Määräajoin raportointisovelluksilla toimitettavat taloudellista toimintaa koskevat tiedot	44
	8.4.1	<i>Tilinpäätökseen ja kirjanpitoon perustuvien valvontatietojen toimittaminen</i>	44
	8.4.2	<i>Suurten asiakasriskien ilmoittaminen</i>	45
	8.4.3	<i>Luottojen ja erääntyneiden saamisten (yli 90 päivää) ilmoittaminen</i>	45
	8.4.4	<i>Omat varat ja vakavaraisuusvaade</i>	45
	8.4.5	<i>Maksutapahtumien yhteismäärä</i>	46
9		Ammatillinen vastuuvakuutus tai vastaava vakuus	47
10		Kumotut määräykset ja ohjeet	48
11		Muutoshistoria	49
		<i>(Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018).</i>	49

1 Soveltamisala ja määritelmät

1.1 Soveltamisala

Näitä määräyksiä ja ohjeita sovelletaan seuraaviin Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin toimilupavalvottaviin ja lain 5 §:ssä tarkoitettuihin muihin finanssimarkkinoilla toimiviin:

- maksulaitokset
- maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoavat luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt

Maksulaitoksiin ja maksulaitoksen toimilupaa hakeviin henkilöihin sovelletaan näiden määräysten ja ohjeiden lukuja 3-5, 7 ja 8, jota sovelletaan mainituissa luvussa tarkemmin esitetyin osin. Vain sähköisen rahan liikkeeseenlaskua harjoittavaan sähkörahayhteisöön ei kuitenkaan sovelleta lukua 5.6.3.

Maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoaviin luonnollisiin henkilöihin ja oikeushenkilöihin ja tätä koskevaa rekisteröintiä hakeviin henkilöihin sovelletaan näiden määräysten ja ohjeiden lukua 3, luvun 4.1 kohtia (1) ja (5)-(6) sekä lukua 4.2, lukuja 6 ja 8, jota sovelletaan tuossa luvussa tarkemmin esitetyin osin. Ulkomaisen maksulaitoksen Suomessa sijaitsevaan sivuliikkeeseen sovelletaan näiden määräysten ja ohjeiden lukuja 5.9 (Asiakkaan tunteminen) ja 5.13 (Menettelytavat). Lisäksi näihin toimijoihin sovelletaan raportointia koskevaa lukua 8, luvussa 8.1 tarkemmin esitetyin osin.

Ulkomaiseen maksulaitokseen, joka sivuliikettä perustamatta tarjoaa Suomessa maksupalvelua, sovelletaan näiden määräysten ja ohjeiden lukua 5.13 (Menettelytavat).

Näiden määräysten ja ohjeiden lukua 9 sovelletaan vain maksulaitoslain 1 §:n 2 momentin 6 kohdan mukaiseen maksutoimeksiantopalvelua tarjoavaan toimijaan ja 1 §:n 2 momentin 7 kohdan mukaiseen tilitietopalvelua tarjoavaan toimijaan. (*Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018*).

1.2 Määritelmät

Näissä määräyksissä ja ohjeissa tarkoitetaan:

- (1) *ylimmällä johdolla* hallituksen jäseniä ja varajäseniä, toimitusjohtajaa ja tämän sijaista sekä muuhun ylimpään johtoon kuuluvia henkilöitä
- (2) *muulla ylimmällä johdolla* niitä henkilöitä, jotka hallituksen ja toimitusjohtajan lisäksi tosiasiallisesti johtavat palveluntarjoajan toimintaa. Tällainen henkilö voi olla esimerkiksi palveluntarjoajan merkittävän liiketoiminta-alueen johtaja. Muuhun ylimpään johtoon kuuluvat henkilöt muodostavat yhdessä hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan kanssa palveluntarjoajan ylimmän johdon
- (3) *yhteisöllä* kaikkia määräysten ja ohjeiden soveltamisalaan kuuluvia oikeushenkilöitä
- (4) *ilmoituksilla* maksupalvelun tarjoamista ilman toimilupaa koskevaa ilmoitusta.

2 Sääöstäusta

2.1 Lainsäädäntö

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät seuraavat säädökset:

- luottolaitostoiminnasta annettu laki (610/2014, jäljempänä myös LLL)
- maksulaitoslaki (297/2010, jäljempänä myös MLL)
- maksupalvelulaki (290/2010, jäljempänä myös MPL)
- laki ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa (298/2010, jäljempänä myös UlkMLL)
- valtiovarainministeriön asetus maksulaitoksen toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä (1040/2017), jäljempänä MLVMA)
- valtiovarainministeriön asetus maksulaitoksen omien varojen laskemisessa käytettävistä menetelmistä (1039/2017)
- laki Finanssivalvonnasta (878/2008, jäljempänä myös FivaL)
- rikosrekisterilaki (770/1993)
- laki liiketoimintakiellosta (1059/1985)
- laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä (444/2017, jäljempänä myös ResL tai rahanpesulaki)
- valtioneuvoston asetus rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä (616/2008, jäljempänä myös ResA).

2.2 Euroopan unionin asetukset

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät seuraavat suoraan sovellettavat Euroopan unionin asetukset:

- Neuvoston asetus (EY) N:o 2157/2001 eurooppayhtiön säännöistä.
- Neuvoston asetus (EY) N:o 1435/2003 eurooppaosuuskunnan säännöistä.
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 575/2013 luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (jäljempänä EU:n vakavaraisuusasetus).
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 2015/751 korttipohjaisista maksutapahtumista veloitettavista siirtohinnoista, (jäljempänä "Siirtohintasetus").

- Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 680/2014 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 mukaisista laitosten vakavaraisuusvalvontaan liittyvää raportointia koskevista teknisistä täytäntöönpanostandardeista.
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/847 varainsiirtojen mukana toimitettavista tiedoista ja asetuksen (EY) N:o 1781/2006 kumoamisesta.
- Komission delegoitu asetus (EU) 2017/2055 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/2366 täydentämisestä maksulaitosten sijoittautumisoikeuden ja palvelujen tarjoamisen vapauden käyttöön liittyvää toimivaltaisten viranomaisten välistä yhteistyötä ja tietojenvaihtoa koskevien teknisten sääntelystandardien osalta (*jäljempänä komission delegoitu asetus*). (Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018).

2.3 Euroopan unionin direktiivit

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät läheisesti seuraavat Euroopan unionin direktiivit:

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2007/64/EY maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 97/7/EY, 2002/65/EY, 2005/60/EY ja 2006/48/EY muuttamisesta ja direktiivin 97/5/EY kumoamisesta (maksupalveludirektiivi).
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/110/EY sähköisen rahan liikkeen laskijalaitosten liiketoiminnan aloittamisesta, harjoittamisesta ja toiminnan vakauden valvonnasta, direktiivien 2005/60/EY ja 2006/48/EY muuttamisesta sekä direktiivin 2000/46/EY kumoamisesta.
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2015/2366/EU, maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/64/EY kumoamisesta (*jäljempänä "PSD2"*).

2.4 Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuus

Finanssivalvonnan oikeus antaa määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyviä sitovia määräyksiä perustuu seuraaviin säännöksiin:

- MLL 8 §:n 4 momentti (Valvonnan kannalta tarpeelliset tarkemmat määräykset ilmoitusvelvollisuuden täyttämistä tarjottaessa maksupalveluja ilman toimilupaa):
- MLL 19 §:n 3 momentti (Tarkemmat määräykset toiminnan järjestämisestä)
- MLL 23 §:n 6 momentti (Tarkemmat määräykset edellytyksistä, joiden vallitessa toiminto voidaan ulkoistaa)
- MLL 26 §:n 2 momentti (Asiakasvarojen suojaamiseen liittyvät määräykset arvopaperin tai muun sijoituskohteen vähäriskisyydestä ja helposti rahaksi muutettavuudesta)
- MLL 26 a §:n 2 momentti (Tarkemmat tiedot ammatillisesta vastuuvakuutuksesta) (Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018).

- MLL 26 b §:n 2 momentti (Tarkemmat tiedot ammatillisesta vastuuvakuutuksesta) (*Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018*).
- MLL 31 a §:n 1 momentti (Tarkemmat määräykset maksulaitoksen omien varojen vähimmäismäärän laskemisesta)
- MLL 39 §:n 4 momentti (Tarkemmat määräykset asiakkaan tuntemisessa noudatettavista menettelytavoista ja riskienhallinnasta)
- FivaL 18 §:n 2 momentti (Määräykset valvonnan kannalta tarpeellisten tietojen säännöllisestä toimittamisesta Finanssivalvonnalle).

2.5 Kansainväliset suositukset

(*Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018*).

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät seuraavat Euroopan pankkiviranomaisen (EPV) antamat ohjeet ja suositukset:

- EPV:n ohjeet perusteista, joiden mukaan määrätään ammatillisen vastuuvakuutuksen tai muun vastaavan vakuuden rahallinen vähimmäismäärä (EBA/GL/2017/08)
- EPV:n ohjeet tiedoista, jotka on toimitettava maksulaitosten ja sähköisen rahan liikkeenlaskijalaitosten toimilupaa ja tilitietopalvelujen tarjoajien rekisteröintiä varten direktiivin (EU) 2015/2366 5 artiklan 5 kohdan mukaisesti (EBA/GL/2017/09).

Nämä EPV:n ohjeet ovat löydettävissä Finanssivalvonnan verkkopalvelusta.

3

Tavoitteet

(1) Näiden määräysten ja ohjeiden tavoitteena on

- ohjeistaa markkinoille tuloa ja tehostaa hakuprosessia. Määräyksiin ja ohjeisiin on koottu maksulaitoksen toimiluvan hakemiseen ja maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoavan rekisteröintiin liittyvä menettely. Määräyksissä ja ohjeissa tuodaan esille myös se, mihin seikkoihin Finanssivalvonta kiinnittää erityisesti huomiota, kun se arvioi, täyttääkö toimilupaa hakenut yhteisö tai rekisteröinti-ilmoituksen tehnyt luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö kyseisen toiminnan harjoittamiselle asetetut edellytykset.
- ohjeistaa markkinoilla toimimista. Määräyksillä ja ohjeilla halutaan ohjeistaa maksupalvelua tarjoavan toimijan toimintaa markkinoilla sekä sen raportointivelvollisuuksia Finanssivalvonnalle.
- edistää markkinoiden vakautta sekä maksupalveluja käyttävien asiakkaiden etujen turvaamista. Määräyksillä ja ohjeilla halutaan varmistaa, että markkinoilla toimivat vain sellaiset tahot, jotka täyttävät toiminnan harjoittamiselle laeissa ja muissa säännöksissä asetetut vaatimukset. Finanssivalvonnan tulee voida varmistua siitä, että toimilupaa hakevaa tai rekisteröinti-ilmoituksen tehnyttä yhteisöä tullaan johtamaan ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Toimiluvan tai rekisteröinnin edellytysten tulee täytyä yhteisön koko toiminnan ajan.

4 Toimiluvan yleiset edellytykset ja toimiluvan hakeminen

4.1 Toimiluvan yleiset edellytykset

- (1) Maksulaitoslakia sovelletaan lain 1 §:n 1 momentin mukaan liiketoimintaan, jossa tarjotaan maksupalvelua tai lasketaan liikkeelle sähköistä rahaa.
- (2) Finanssivalvonta myöntää MLL 11 §:n 1 momentin mukaan hakemuksesta maksulaitoksen toimiluvan.
- (3) Toimilupa voidaan MLL 15 §:n 2 momentin nojalla myöntää myös perustettavalle yhteisölle ennen sen rekisteröimistä.
- (4) MLL 14 §:ssä säädetään toimiluvan myöntämisestä eurooppayhtiölle ja eurooppaosuuskunnalle.
- (5) Finanssivalvonta rekisteröi MLL 7 §:n nojalla hakemuksesta ilmoituksen maksupalvelun tarjoamisesta ilman toimilupaa, MLL 7 a §:n nojalla hakemuksesta ilmoituksen sähköisen rahan liikkeeseenlaskusta ilman toimilupaa ja MLL 7 b §:n nojalla tilitietopalvelua tarjoavan yrityksen. (*Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018*).

OHJE (KOHDAT 6–9)

- (6) Liiketoiminnalla tarkoitetaan hallituksen esityksen 172/2009 mukaan sitä, että toiminta on suunnitelmallista, säännöllistä ja jatkuvaa. Satunnainen, kertaluonteinen tai voittoa tavoittelematon toiminta ei siten ole Finanssivalvonnan MLL 1 §:n tulkinnan mukaan maksulaitoslaissa tarkoitettua liiketoimintaa.¹
- (7) Toimilupa myönnetään eurooppayhtiölle ja eurooppaosuuskunnalle samoin perustein kuin Suomessa alun perin rekisteröidylle maksulaitokselle.
- (8) Finanssivalvonta kiinnittää toimilupahakemuksen arvioinnissa huomiota siihen, että hakemus sisältää kaikki MLL:ssä ja valtiovarainministeriön asetuksessa maksulaitoksen toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä (554/2011) edellytetyt tiedot, että tiedot on esitetty johdonmukaisesti ja että hakemus antaa kattavan kuvan hakijasta.
- (9) Toimilupahakemukseen sisältyvien liitteiden sisällössä ja laajuudessa voi olla eroja eri toimijoiden välillä. Liitteiden sisältö ja laajuus määräytyvät kunkin yhteisön harjoittaman toiminnan luonteen ja laajuuden mukaan.

¹ Hallituksen esitys eduskunnalle maksulaitoslaiksi sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi 172/2009 vp, s. 28.

4.2 Toimiluvan hakeminen

- (10) Toimilupaa haetaan Finanssivalvonnalta kirjallisella hakemuksella, johon on liitettävä MLVMA:ssa mainitut selvitykset.
- (11) FivaL 20 §:n ja rikosrekisterilain 4 a §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan Finanssivalvonnalla on oikeus saada Oikeusrekisterikeskukselta rikosrekisterilaissa tarkoitettu rikosrekisteriote sekä ote sakkorekisteristä.

OHJE (KOHDAT 12–19)

- (12) Finanssivalvonta suositaa, että tämän luvun kohtia (13) – (19) sovelletaan myös tehtäessä ilmoitus maksupalvelun tarjoamisesta ilman toimilupaa sekä tehtäessä ilmoitus sähköisen rahan liikkeeseenlaskusta ilman toimilupaa.
- (13) Joustavan ja tehokkaan käsittelyprosessin varmistamiseksi Finanssivalvonta suositaa, että hakija on yhteydessä Finanssivalvontaan ennen varsinaisen toimilupahakemuksen jättämistä.
- (14) Toimilupahakemuksen voi tehdä joko suomen tai ruotsin kielellä.
- (15) Myös hakemuksen liitteiden tulisi pääasiassa olla suomen- tai ruotsinkielisiä. Muilla kielillä laadittuja liitteitä voidaan tarvittaessa hyväksyä, jos siitä on erikseen sovittu Finanssivalvonnan kanssa.
- (16) Hakemuksen liitteineen voi toimittaa Finanssivalvonnalle sekä sähköisesti että paperimuodossa.
- (17) Finanssivalvonnan kirjaamon sähköpostiosoite on kirjaamo@finanssivalvonta.fi. Lisätietoja sähköpostilähetyksen suojaamisesta on Finanssivalvonnan verkkosivuilla <http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Fiva/Yhteystiedot/Pages/Default.aspx>. Postitse hakemuksen voi toimittaa Finanssivalvontaan osoitteeseen: PL 103, 00101 Helsinki (kirjaamon [käyntiosoite Rauhankatu 19](#)).
- (18) Finanssivalvonta suosittelee, että hakemus toimitetaan myös sähköisessä muodossa.
- (19) Toimiluvan hakuprosessi on kuvattu Finanssivalvonnan verkkopalvelussa Toimiluvat ja rekisteröinti -alasivulla. Lisäksi verkkopalvelussa on tietoja Finanssivalvonnan valvottavia koskevista velvollisuuksista, kuten valvontamaksuista ja raportointivelvollisuuksista.

5

Maksulaitoksen toimiluvan hakeminen ja toiminta markkinoilla

- (1) Maksulaitoksen toimiluvan hakemisesta ja hakemukseen liitettävistä selvityksistä säädetään MLL 11 §:ssä ja MLVMA:ssa. Lisäksi Euroopan pankkiviranomainen on antanut ohjeet tiedoista, jotka on toimitettava maksulaitosten ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitosten toimilupaa ja tilitietopalvelujen tarjoajien rekisteröintiä varten direktiivin (EU) 2015/2366 5 artiklan 5 kohdan mukaisesti (EBA/GL/2017/09). Nämä ohjeet ovat löydettävissä Finanssivalvonnan verkkopalvelusta (*Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018*).
- (2) MLL 19 §:n 3 momentin mukaan Finanssivalvonta antaa maksupalveludirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset toiminnan järjestämisestä. Tällä määräyksenantovaltuudella annetut määräykset ovat kohdissa 5.7.3 (79–80) ja (82–84), 5.8.3 (96), 5.8.4 (98).
- (3) MLL 26 §:n 2 momentin mukaan Finanssivalvonta antaa määräykset siitä, milloin arvopaperia tai muuta sijoituskohdetta voidaan pitää vähäriskisenä ja helposti rahaksi muutettavana. Tällä määräyksenantovaltuudella annettu määräys on kohdassa 5.8.6 (109).
- (4) MLL 31 a §:n 1 momentin mukaan Finanssivalvonta antaa maksupalveludirektiivin sekä sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitosten liiketoiminnan aloittamisesta, harjoittamisesta ja toiminnan vakauden valvonnasta, direktiivien 2005/60/EY ja 2006/48/EY muuttamisesta sekä direktiivin 2000/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/110/EY täytäntöönpanon edellyttämät muut tarkemmat määräykset 29, 30, 30 a ja 31 §:ssä tarkoitetun omien varojen vähimmäismäärän laskemisesta. Tällä määräyksenantovaltuudella annettu määräys on kohdassa 5.6.3 (62).

5.1 Toimilupahakemus ja hakemukseen liitettävät selvitykset

OHJE (KOHDAT 5–9)

- (5) Finanssivalvonnan MLL 18 §:n tulkinnan mukaan toimiluvan myöntämisen olennaisten edellytysten on täytyttävä koko toiminnan ajan.²
- (6) MLL 11 §:n 2 momentin mukaan maksulaitoksen on ilmoitettava viipymättä Finanssivalvonnalle toimilupahakemuksessa annettujen tietojen oikeellisuuteen vaikuttavista seikoista ja muutoksista.

² Hallituksen esitys eduskunnalle maksulaitoslaiksi sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi 172/2009 vp, s. 41.

- (7) Finanssivalvonnalle ilmoitettavia, yllä kohdassa (6) tarkoitettuja muutoksia ovat hallituksen esityksen 172/2009 mukaan esimerkiksi yksittäisen maksupalvelun tarjoamisen lopettaminen, maksulaitoksen hallituksen, toimitusjohtajan tai muun ylimmän johdon henkilömuutos taikka riskienhallintajärjestelmien olennaiset muutokset.³
- (8) Finanssivalvonta suositaa ilmoittamaan myös päävastuullisen tilintarkastajan vaihtumisesta.
- (9) Finanssivalvonta suositaa, että hakemuksen laatimisessa noudatetaan Euroopan pankkiviranomaisen antamia ohjeita tiedoista, jotka on toimitettava maksulaitosten ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitosten toimilupaa ja tilitietopalvelujen tarjoajien rekisteröintiä varten direktiivin (EU) 2015/2366 5 artiklan 5 kohdan mukaisesti (EBA/GL/2017/09). Näihin ohjeisiin viitataan jatkossa nimityksellä ”EPV:n ohjeet (EBA/GL/2017/09)”. Poikkeuksena tästä kuitenkin rikos- ja sakkorekisteriotteiden toimittamista koskevat ohjeet kohdissa 5.4.3 (23) ja 5.4.6 (33) (*Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018*).

5.2 Selvitys hakijasta

- (10) Toimiluvan hakijasta toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä säädetään MLVMA 2 §:ssä. MLL 11 §:n 2 momentissa säädetään maksulaitoksen velvollisuudesta ilmoittaa Finanssivalvonnalle toimilupahakemuksessa annettujen tietojen muutoksista. (*Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018*).

OHJE (KOHTA 11)

- (11) Finanssivalvonnan MLL 11 §:n 2 momentin tulkinnan mukaan Finanssivalvonnalle tulee ilmoittaa yhteystietojen muuttumisestamyös toimiluvan tai rekisteröinnin saamisen jälkeen. Finanssivalvonta ei siten pidä yhteystietojen muuttumista lain perusteluissa mainittuna vähäisinä muutoksina.⁴ (*Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018*).

5.3 Maksulaitoksen harjoitettavaksi aiottu liiketoiminta

- (12) MLVMA 3 §:ssä säädetään maksulaitoksen harjoitettavaksi aiotun liiketoiminnan kuvaamisesta.

OHJE (KOHDAT 13–14)

- (13) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan MLVMA 3 §:ssä tarkoitettussa selvityksessä harjoitettavaksi aiottu toiminta tulee kuvata maksupalveluittain. Hakemuksessa tulisi myös luetella ne MLL 1 §:ssä tarkoitettut maksupalvelut sekä MLL 5 §:n 1 momentin 6 a) kohdassa määritellyn sähköisen rahan liikkeellelasku, joita maksulaitos aikoo tarjota.
- (14) Finanssivalvonta suositaa, että yhteisön tarjoamat maksupalvelut ja mahdollinen muu liiketoiminta kuvataan hakemukseen liitettävässä liiketoimintasuunnitelmassa (ks. liiketoimintasuunnitelmasta jäljempänä luku 5.7.1).

³ Hallituksen esitys eduskunnalle maksulaitoslaiksi sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi 172/2009 vp, s. 38.

⁴ Hallituksen esitys eduskunnalle maksulaitoslaiksi sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi 172/2009 vp, s. 38

5.4 Hallinto ja ohjaus

5.4.1 Johtaminen ja toiminnan järjestäminen

- (15) MLL 25 §:ssä säädetään maksulaitoksen johtamisesta. MLL 19 §:ssä säädetään maksulaitoksen toiminnan luotettavasta järjestämisestä sen riskienhallinnan kannalta.

OHJE (KOHTA 16)

- (16) Finanssivalvonta suosittelee, että maksulaitos kiinnittää hallintonsa järjestämisessä huomiota erityisesti siihen, että
- toiminta on suunniteltu, johdettu, organisoitu ja valvottu siten, että maksulaitos voita ammatillisesti ja eettisesti laadukkaan toiminnan
 - valta- ja vastuusuhteet on selkeästi määritelty sekä eturistiriitatilanteet on tunnistettu ja ne hallitaan
 - hallitus on vahvistanut strategian ja liiketoimintasuunnitelman, jonka osana on suunnitelma omien varojen riittävyyden turvaamiseksi (vakavaraisuuden hallinta).
 - ylin johto on riittävän ammattitaitoinen sekä tehtävänsä sopiva ja luotettava
 - hallitus kykenee riippumattomasti arvioimaan maksulaitoksen ja erityisesti sen toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon toimintaa
 - maksulaitoksella on toimitusjohtaja, jonka tulisi yleensä olla päätoiminen
 - sisäinen valvonta ja riskienhallinta on tehokkaasti järjestetty
 - maksulaitoksen sisäinen tarkastus on asianmukaisesti järjestetty
 - johtamiseen tarvittavaa informaatiota tuottavat järjestelmät takaavat luotettavan ja oikean informaation
 - maksulaitoksella on menettelytavat, joilla turvataan ulkoisen sääntelyn ja sisäisten menettelytapojen sekä asianmukaisten menettelytapojen noudattaminen asiakassuhteissa (compliance)
 - henkilöstön määrä ja laatu ovat oikeassa suhteessa maksulaitoksen harjoittamaan toimintaan
 - asiakasvarojen hallinta sekä liiketoimiin ja palveluihin liittyvien tietojen säilyttäminen on luotettavalla ja turvallisella tavalla järjestetty
 - maksulaitoksella on tehokkaat menettelytavat asiakasvalitusten käsittelemiseksi asianmukaisesti ja nopeasti.

5.4.2 Maksulaitoksen ylin johto

- (17) MLVMA 6 §:n 1 momentissa säädetään hakemukseen liitettävistä maksulaitoksen ylimmän johdon tehtäviinsä nimittämistä koskevista oteista tai jäljennöksistä.
- (18) Jos maksulaitos aikoo harjoittaa MLL 9 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta liiketoimintaa, hakemukseen on MLVMA 6 §:n 2 momentin mukaan liitettävä edellisessä kohdassa tarkoitettut tiedot myös henkilöistä, jotka vastaavat maksupalveluiden tarjoamisesta.

5.4.3 Ylimmän johdon luotettavuus, sopivuus ja ammattitaito

- (19) MLL 25 §:n 1 momentissa säädetään maksulaitoksen ylimmän johdon luotettavuudesta, sopivuudesta ja ammattitaidosta.
- (20) Hakemuksen arvioinnin osana Finanssivalvonta tekee yhteisön hallituksesta, toimitusjohtajasta ja muusta ylimmästä johdosta luotettavuus- ja sopivuusarvioinnin (fit & proper -arvioinnin).
- (21) MLVMA 7 §:n 1 momentin mukaan hakemukseen on liitettävä sopivuus- ja luotettavuusselvitys (fit & proper -selvitys) kaikista ylimpään johtoon kuuluvista henkilöistä.

OHJE (KOHDAT 22–23)

- (22) Finanssivalvonta suositaa, että ilmoitus laaditaan Finanssivalvonnan standardissa 1.4 *Luotettavuuden, sopivuuden ja ammattitaidon arviointi* esitetyn mukaisesti ja käyttämällä Finanssivalvonnan verkkopalvelusta löytyvää M-lomaketta. (Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018).
- (23) Toisin kuin EPV:n ohjeissa (EBA/GL/2017/09) ohjeistetaan, Finanssivalvonta hankkii ilmoittajan puolesta kotimaisilta rekisteriviranomaisilta henkilöä koskevat sakko- ja rekisteriotteet. Mikäli henkilöllä on kytkös ulkomaahan esimerkiksi henkilön kotipaikan tai kansallisuuden takia, suositaa Finanssivalvonta ilmoittajaa liittämään otteen ulkomaisen viranomaisen sakko- ja rikosrekisteristä ilmoitukseensa, mikäli sellaisen hankkiminen on mahdollista. (Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018).

5.4.4 Henkilöstö ja sen ammattitaito

- (24) MLVMA 14 §:n 1 momentissa säädetään toimilupahakemukseen liitettävästä henkilöstön määrää ja henkilöstön ammattitaidolle asetettavia vaatimuksia koskevasta kuvauksesta.

OHJE (KOHDAT 25–27)

- (25) Finanssivalvonta suositaa, että maksulaitoksen ylin johto varmistuu siitä, että maksulaitoksen henkilöstömäärä on riittävä ja että henkilöstö on ammattitaitoista, tehtäviinsä sopivaa ja hyvämaineista. Henkilöstön määrä on riippuvainen maksulaitoksen toiminnan laadusta ja laajuudesta.
- (26) Finanssivalvonta suositaa, että toimitusjohtaja on päätoiminen. Toimitusjohtajalle tulisi lisäksi olla nimettynä varahenkilö, jotta maksulaitoksen toiminta voidaan turvata myös toimitusjohtajan ollessa estyneenä. Toimitusjohtajan päätoimisuudesta voidaan poiketa esimerkiksi, jos maksulaitoksen hallinto on järjestetty tavalla, joka on riittävä turvaamaan valvottavan luotettavan toiminnan.
- (27) Henkilöstöä ja sen ammattitaitoa koskevia yksityiskohtaisempia määräyksiä ja ohjeita on Finanssivalvonnan määräyksissä ja ohjeissa 8/2014 *Operatiivisten riskin hallinta*.

5.4.5 Tilintarkastajat

- (28) MLVMA 9 §:ssä säädetään hakemuksessa annettavista tilintarkastajia koskevista tiedoista.

OHJE (KOHTA 29)

- (29) Maksulaitoksen tilintarkastusta koskevat yksityiskohtaisemmat määräykset ja ohjeet ovat Finanssivalvonnan määräyksissä ja ohjeissa 8/2012 *Tilintarkastus*.

5.4.6 Perustajien sekä omistajien ja niihin rinnastettavien henkilöiden luotettavuus ja sopivuus

- (30) MLL 13 a §:ssä säädetään maksulaitoksen perustajien sekä omistajien ja niihin rinnastettavien henkilöiden luotettavuudesta.
- (31) Perustajien ja omistajien taloudelliseen asemaan liittyvät hakemukseen liitettävät selvitykset on lueteltu MLVMA 5 §:ssä. Perustajien ja omistajien luotettavuuteen ja sopivuuteen liittyvät hakemukseen liitettävät selvitykset on lueteltu MLVMA 7 §:ssä.

OHJE (KOHDAT 32–34)

- (32) Finanssivalvonta suositaa, että sille toimitettava omistusrakenteen kuvaus laaditaan siten, että kuvauksesta on mahdollista arvioida, minkä laajuisena luotettavuusarviointi on toteutettava.
- (33) Toisin kuin EPV:n ohjeissa (EBA/GL/2017/09) ohjeistetaan, Finanssivalvonta hankkii ilmoittajan puolesta kotimaisilta rekisteriviranomaisilta henkilöä koskevat sakko- ja rekisteriotteet. Mikäli henkilöllä on kytkös ulkomaahan esimerkiksi henkilön kotipaikan tai kansallisuuden takia, Finanssivalvonta suositaa ilmoittajaa liittämään otteen ulkomaisen viranomaisen sakko- ja rikosrekisteristä ilmoitukseensa, mikäli sellaisen hankkiminen on mahdollista. (*Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018*).
- (34) Finanssivalvonta suositaa, että hakemukseen liitettävä selvitys edellä mainittujen perustajien ja omistajien luotettavuudesta, sopivuudesta ja ammattitaidosta laaditaan Finanssivalvonnan standardissa 1.4 *Luotettavuuden, sopivuuden ja ammattitaidon arviointi* esitetyn mukaisesti ja käyttämällä Finanssivalvonnan verkkopalvelusta löytyvää M-lomaketta. (*Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018*).

5.5 Selvitys merkittävästä sidonnaisuudesta

- (35) MLL 21 §:ssä säädetään maksulaitoksen merkittävästä sidonnaisuudesta. Pykälän 1 momentin mukaan tällainen sidonnaisuus ei saa estää maksulaitoksen tehokasta valvontaa.
- (36) MLVMA 8 §:n mukaan toimilupahakemukseen on liitettävä selvitys MLL 21 §:ssä tarkoitusta maksulaitoksen merkittävästä sidonnaisuudesta.

OHJE (KOHDAT 37–39)

- (37) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan MLVMA 8 §:ssä tarkoitettu sopimus tai järjestely on esimerkiksi osakassopimus tai sopimus osakkeiden myyntirajoituksista tai etuosto-oikeudesta.
- (38) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan MLVMA 8 §:n tarkoittamasta selvityksestä tulee käydä ilmi, keiden välillä merkittäviä sidonnaisuuksia on. Jos tällaisia sidonnaisuuksia ei ole, tulee myös tästä mainita hakemuksessa. Merkittävistä sidonnaisuuksista tehtävään

selvitykseen tulee myös sisällyttää kuvaus yhteisön konsernirakenteesta ja muista sidossuhteista.

- (39) Finanssivalvonta suosittelee, että hakija kiinnittää merkittävistä sidonnaisuuksista annettaviin selvityksiin erityistä huomiota, jos liiketoiminnasta tai omistusrakenteesta ei voida saada selkeää kokonaiskäsitystä tai jos yritysryhmään kuuluva yhteisö toimii valtiossa, jonka salassapitosäännökset tai puutteellinen valvonta- ja sääntelyjärjestelmä haittaavat valvonnan toteuttamista.

5.6 Maksulaitoksen omat varat

- (40) Alalukua 5.6.3 ei sovelleta sellaisiin sähkörahayhteisöihin, jotka eivät tarjoa muuta maksupalvelua kuin sähköisen rahan liikkeeseenlaskua.

5.6.1 Maksulaitoksen vähimmäispääoma

- (41) MLL 27 §:ssä säädetään maksulaitoksen osakepääoman, osuuspääoman, peruspääoman tai yhtiöpanoksen vähimmäismäärästä. Toimilupahakemukseen liitettävistä vähimmäispääomaa koskevista selvityksistä säädetään MLVMA 4 §:ssä.

5.6.2 Maksulaitoksen omien varojen vähimmäismäärä ja laatu

- (42) MLL 28 §:n 1 momentin mukaan maksulaitoksen omiin varoihin sovelletaan, mitä EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetään luottolaitoksen omista varoista. MLL 28 §:n 2 momentissa säädetään lain 9 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta liiketoimintaa harjoittavan maksulaitoksen omien varojen määrästä vähennettävistä pääomien määristä.
- (43) MLL 30 §:ssä säädetään maksulaitoksen omien varojen vähimmäismäärästä. Pykälän 1 momentin mukaan omien varojen määrän tulee kuitenkin aina olla vähintään vähimmäispääoman suuruisen. MLL 30 a §:ssä säädetään sähkörahayhteisön omien varojen vähimmäismäärästä.
- (44) MLL 30 §:n 2 momentissa säädetään luottoriskin johdosta edellytettävästä maksulaitoksen omien varojen määrästä. MLL 31 §:ssä säädetään omien varojen vähimmäismäärästä poikkeamisesta.
- (45) EU:n vakavaraisuusasetuksen 26 artiklan 2 kohdan mukaan yhtiökokouksen vahvistamatomia voittovaroja voi laskea omiksi varoiksi vain, jos maksulaitos on saanut Finanssivalvonnan tältä koskevan poikkeusluvan.
- (46) EU:n vakavaraisuusasetuksen 26 artiklan 3 kohdan mukaan uusille pääomainstrumenteille on saatava Finanssivalvonnan hyväksyntä.
- (47) EU:n vakavaraisuusasetuksen 28 artiklassa määritellään ydinpääomainstrumentit (CET1). Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan maksulaitoksen kannalta olennaisimpia artiklan säännöksiä ovat mm. artiklan kohdan 1 alakohdat b) instrumenttien maksamisesta, e) instrumenttien eräpäivättömyydestä, f) ja g) instrumenttien takaisinmaksettavuudesta ja pääomamäärän vähentämisestä sekä h) voitonjaosta.
- (48) EU:n vakavaraisuusasetuksen 36 artiklan mukaan ydinpääoman (CET1) erästä on vähennettävä mm. kuluvan tilikauden tappiot ja aineettomat hyödykkeet.

- (49) Finanssivalvonnan verkkopalvelusta on löydettävissä jatkuvatäydenteistä yleistä ohjeistusta omien varojen laadun arvioinnista: http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Valvonta/Vakavaraisuusvalvonta/omat_varat/Pages/Default.aspx.

OHJE (KOHDAT 50–56)

- (50) Finanssivalvonta suositaa, että maksulaitos soveltaa omiin varoihinsa Finanssivalvonnan määräyksiä ja ohjeita 25/2013 *Vakavaraisuuden laskenta ja suuret asiakasriskit*, lukua 4.1. Määräyksissä ja ohjeissa olevat tulkinnat ja ohjeet koskevat mm. sijoitetun vapaan oman pääoman rahaston käsittelyä vakavaraisuuden laskennassa.
- (51) Finanssivalvonta suositaa, että maksulaitos soveltaa Finanssivalvonnan määräyksiä ja ohjeita 25/2013 *Vakavaraisuuden laskenta ja suuret asiakasriskit*, lukua 5 tilanteissa, joissa Finanssivalvonta on asettanut maksulaitokselle MLL 30 §:n 2 momentissa tarkoitettua omien varojen lisävaateen maksulaitoksella olevan luottoriskin johdosta.
- (52) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan maksulaitoksen on toimittava EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetyn mukaisesti vakavaraisuuslaskentansa osalta. Tämä tarkoittaa mm. asetuksen 51 artiklan 1 kohdan n alakohdassa ja 54 artiklassa säädetyn tappionkattamismekanismin sisällyttämistä instrumenttiin, joka toimeenpannaan maksulaitoksen ydinvakavaraisuuden laskiessa alle 5,125 %. Samoin maksulaitoksen tulisi AT1-instrumenttinsa osalta noudattaa Euroopan Pankkivalvojan (EBA) raporttia näiden instrumenttien monitoroinnista.⁵
- (53) Finanssivalvonta suositaa, että hakija arvioi ja esittää Finanssivalvonnalle näkemyksensä siitä, mihin MLL 28 §:ssä tarkoitettuun pääomalajiin sijoitettu pääoma laskettaisiin. Sijoituksen ehdot määräävät kuitenkin sen, mihin em. pääomalajiin sijoitus voidaan lukea hyväksi. (*Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018*).
- (54) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan osakkeet, joihin yhtiöjärjestyksessä on annettu yhtiölle osakeyhtiölain (624/2006) 3 luvun 7 §:n mukaisesti lunastusoikeus, eivät ole ydinpääomainstrumentteja (CET1) maksulaitosten vakavaraisuuslaskennassa ja konsolidoidussa vakavaraisuuslaskelmassa.⁶
- (55) Finanssivalvonta suositaa, että maksulaitoksen korottaessa omien varojen määrää osakeannilla, tämä tehtäisiin laskemalla liikkeelle tuotto-oikeudeltaan samanlaisia osakkeita kuin mitä yhtiö on jo laskenut liikkeelle. Osakkeiden tuottama äänioikeus voi Finanssivalvonnan EU:n vakavaraisuusasetuksen tulkinnan mukaan kuitenkin erota toisistaan.
- (56) Finanssivalvonta suositaa, että maksulaitos pitää pääomarakenteensa mahdollisimman yksinkertaisena, jotta sen omien varojen kulloinenkin hyväksyttävyyden arviointi, seuranta ja hallinnointi eivät kuormittaisi maksulaitoksen hallintoa liiaksi.

5.6.3 Maksulaitoksen omien varojen laskennassa käytettävät menetelmät

- (57) MLL 29 §:n mukaan maksulaitoksen omien varojen laskemisessa on käytettävä jotain lainkohdassa tarkoitetuista menetelmistä. MLL 30 a §:ssä säädetään sähkörahayhteisön omien varojen vähimmäismäärästä.

⁵ <https://www.eba.europa.eu/documents/10180/950548/EBA+Report+on+the+Additional+Tier+1+instruments+-+May+2015.pdf>

⁶ Tiedote Finanssivalvonnan tulkinnasta: http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Tiedotteet/Valvottavatiedotteet/pages/08_2016.aspx

- (58) MLL 30 §:n 3 momentin mukaan valitun omien varojen laskentamenetelmän on turvattava maksulaitoksen vakavaraisuus ja toiminnan luotettavuus.

OHJE (KOHDAT 59–61)

- (59) Finanssivalvonnan MLL 30 §:n tulkinnan mukaan menetelmän valintaan vaikuttavat maksulaitoksen liiketoiminnan luonne ja laajuus. Maksulaitoksen tulisi huomioida laskennan lopputuloksessa toimintaan liittyvät riskit ja arvioitava laskennan lopputulosta ja omien varojen riittävyttä suhteessa ko. riskeihin.
- (60) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan MLL 29 §:n 2 momentin mukaista kulusidonnaista menetelmää on mahdollista käyttää toiminnan aloitusvaiheessa. Menetelmän käyttöönotto edellyttää kuitenkin luotettavia liiketoimintasuunnitelmassa esitettyjä laskelmia. Kiinteitä yleiskustannuksia ovat kulut, jotka eivät suoraan riipu toiminnan volyyymeista, vaan pysyvät tietyllä aikavälillä muuttumattomina. Näitä kuluja ovat mm. henkilöstökulut, vuokrat ja muut hallintokulut.
- (61) MLL 29 §:n 3 momentin mukaisen maksutapahtumasidonnaisen menetelmän porrastuskertoimet on annettu valtiovarainministeriön asetuksessa maksulaitoksen omien varojen laskemisessa käytettävistä menetelmistä (555/2011).

MÄÄRÄYS (KOHTA 62)

- (62) Maksupalvelua tulee olla tarjottu yli vuoden, jotta maksutapahtumasidonnaista menetelmää voi käyttää, sillä suhteellisen osuuden laskenta perustuu toteutettuihin maksutapahtumiin. Maksutapahtumasidonnaista menetelmää ei ole siten mahdollista käyttää toiminnan aloitusvaiheessa.

OHJE (KOHDAT 63–64)

- (63) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan MLL 29 §:n 4 momentin mukaista summamenetelmää on mahdollista käyttää toiminnan aloitusvaiheessa. Menetelmän käyttöönotto edellyttää kuitenkin luotettavia liiketoimintasuunnitelmassa esitettyjä laskelmia.
- (64) Summamenetelmän mukaiset porrastuskertoimet on annettu valtiovarainministeriön asetuksessa maksulaitoksen omien varojen laskemisessa käytettävistä menetelmistä (555/2011).

5.7 Liiketoimintasuunnitelma ja taloudelliset toimintaedellytykset

5.7.1 Liiketoimintasuunnitelma

- (65) MLVMA:n 10 §:n 1 momentin 1 kohdassa ja 11 §:ssä säädetään maksulaitoksen liiketoimintasuunnitelmasta ja maksulaitoksen toiminnan tavoitteiden kuvauksesta. MLVMA 10 §:n 2 momentissa säädetään liiketoimintasuunnitelmaan sisällytettävästä selvityksestä ulkoistettavista ja asiamiehen välityksellä harjoitettaviksi aiotuista toiminnoista.

OHJE (KOHDAT 66–71)

- (66) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan liiketoiminnan ja palveluiden kuvauksissa tulee tuoda selkeästi esille erityisesti se, millä tavalla maksajien varoja otetaan vastaan, miten maksulaitos siirtää varat edelleen maksunsaajille ja mitä muita osapuolia (esim. teknisiä palveluntarjoajia) varojen siirtoon mahdollisesti osallistuu. Finanssivalvonta suosittaa, että varojen siirtoja havainnollistetaan esim. prosessikaavioilla.
- (67) Finanssivalvonta suosittaa, että liiketoimintasuunnitelmassa mainitaan myös maksupalvelun tarjoamisessa käytettävät yhteistyökumppanit. Tällaisia voivat olla esimerkiksi tietojärjestelmiä tarjoavat yhtiöt tai myynnissä, markkinoinnissa tai asiakaspalvelussa käytettävät yhteistyökumppanit.
- (68) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan riskialuekohtaisten riskinottojen kuvauksissa tulee huomioida hakijan riskinkantokyky, sillä omien varojen vaatimukset asettavat rajoitteita riskinotolle.
- (69) Kun maksulaitoksen tarkoituksena on tarjota maksupalvelua Suomen ulkopuolelle, sovelletaan tätä koskevaan ilmoitusmenettelyyn luvussa 7 Sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen rajan yli mainittuja määräyksiä ja ohjeita. Tällaista notifikaatiota ei voi tehdä ennen maksulaitoksen toimiluvan myöntämistä.
- (70) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan MLL 45 §:ssä tarkoitettulla palvelun tarjoamisella ulkomaille tarkoitetaan maksujen toimittamista tai niiden vastaanottamista ulkomaille tai ulkomailta, vaikka maksulaitoksen myynti ja markkinointi kohdistuisikin vain Suomen alueella oleville henkilöille.
- (71) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan maksupalvelua ei MLL 45 §:ssä tarkoitettulla tavalla lähtökohtaisesti tarjota ulkomaille silloin, kun maksu toimitetaan kotimaiselta maksutililtä kotimaiselle maksutilille. (Ns. FI-alkuista tiliä pidetään lähtökohtaisesti kotimaisena tilinä).

5.7.2 Arvio kannattavuudesta ja omien varojen riittävydestä

- (72) Maksulaitoksen taloudellisista toimintaedellytyksistä säädetään MLL 5 luvussa ja hakemukseen liitettävistä selvityksistä MLVMA 10 §:ssä.

OHJE (KOHDAT 73–75)

- (73) Finanssivalvonta suosittelee, että hakemuksessa kiinnitetään taloudellisten toimintaedellytysten osalta erityisesti huomiota siihen, miten seuraavien edellytysten voidaan katsoa täyttyvän hakemuksessa esitettyjen tietojen perusteella:
- toiminta on vakaata ja toiminnan harjoittamiseen on riittävät taloudelliset toimintaedellytykset
 - maksulaitoksella on strategia ja liiketoimintasuunnitelma vähintään kolmelle vuodelle
 - maksulaitoksen omat varat suhteessa riskinottoon ja riskienhallintajärjestelmien tasoon ovat riittävät
 - omien varojen riittävydestä on tehty suunnitelma vähintään kolmelle vuodelle.

- (74) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan taloudellisia toimintaedellytyksiä kuvaavien tietojen tulee olla johdonmukaisia. Esimerkiksi erilaisissa laskelmissa ja selvityksissä käytettävien tietojen tulee olla samalta ajankohdalta. Lisäksi laskelmissa käytetyt taustaoletukset ja arviot tulee kirjoittaa selkeästi näkyviin.
- (75) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan MLVMA 10 §:n 1 momentin 2–4 kohtien mukaan tehtävissä kannattavuus- ja vakavaraisuusarvioissa tulee esittää perusennusteen lisäksi vaihtoehtoisia skenaarioita (ns. stressitestejä) liiketoiminnan kannalta olennaisen tekijöiden muutosten vaikutuksista. Näiden vaihtoehtoisten skenaarioiden (vähintään kahden) osalta tulee esittää tulos- ja tase-ennusteet, omien varojen ennusteet ja omien varojen vaatimusten ennusteet kolmelle seuraavalle vuodelle. Taustatiedoissa tulee kuvata kunkin skenaarion osalta keskeiset taustaoletukset ja niissä tehdyt muutokset ja niiden vaikutukset. Vakavaraisuusarviot ja -ennusteet tulisi tehdä vakavaraisuuslaskelmana, josta ilmenee omien varojen erät, vähennykset, omien varojen vaade vaihtoehtoisilla laskentatavoilla laskettuna ja omien varojen ylijäämä.

5.7.3 Vakavaraisuuden hallinta

- (76) MLMVA 10 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan hakemukseen tulee liittää kuvaus vakavaraisuuden hallinnan järjestämisestä.

OHJE (KOHDAT 77–78)

- (77) Finanssivalvonta suosittelee, että maksulaitoksella on hyvä riskinkantokyky ja hyvä luotettava hallinto. Maksulaitoksen riskinkantokyky muodostuu usean tekijän yhteisvaikutuksesta. Näitä tekijöitä ovat pääomien määrä, laatu, kohdentuminen ja saatavuus sekä liiketoiminnan kannattavuus. Pääoma toimii puskurina odottamattomien tappioiden varalta. Jotta puskuri olisi tehokas, sen olisi oltava riittävä varmistamaan maksulaitoksen häiriötön toiminta. Riskinkantokykyyn kuuluvat myös laadulliset tekijät, kuten luotettava hallinto, sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä vakavaraisuuden hallinta.
- (78) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan MLL 19 §:ssä edellytetään vakavaraisuuden hallinnan osana sitä, että maksulaitoksen omien varojen määrä, laatu ja kohdentuminen riittävät jatkuvasti kattamaan maksulaitokseen kohdistuvat olennaiset riskit. Pääomalla ei Finanssivalvonnan MLL 19 §:n tulkinnan mukaan voi kuitenkaan korvata puutteita riskinkantokyvyn laadullisissa tekijöissä.

MÄÄRÄYS (KOHDAT 79–80)

- (79) Maksulaitos on itse vastuussa vakavaraisuuden hallinnan järjestämisestä. Vakavaraisuuden hallinnassa on otettava huomioon maksulaitoksen liiketoiminnan mukainen riskiprofiili ja toimintaympäristön riskit.
- (80) Maksulaitoksen hallitus, toimitusjohtaja ja muu ylin johto vastaavat siitä, että maksulaitoksella on jatkuvasti riittävästi pääomaa kattamaan kaikki liiketoiminnasta ja ulkoisen toimintaympäristön muutoksista aiheutuvat olennaiset riskit ja siitä, että maksulaitoksen riskinkantokyky on riittävä.

OHJE (KOHTA 81)

- (81) Maksulaitoksen hallitus voi käsitellä maksulaitoksen pääomien riittävyyttä ja riskinkantokykyä esimerkiksi vuosittaisen strategiaprosessin ja liiketoimintasuunnitelman käsittelyn yhteydessä. Vakavaraisuuden hallinta on näin sovitettavissa osaksi maksulaitoksen luotettavaa hallintoa ja muuta toiminnan johtamista.

MÄÄRÄYS (KOHDAT 82–84)

- (82) Muun ylimmän johdon vastuuseen kuuluu vakavaraisuuden hallinnan käytännön toteutus, jatkuva seuranta ja valvonta sekä raportointi ylimmälle johdolle.
- (83) Jos maksulaitoksen strategiassa, liiketoiminnan suunnittelussa, toimintaympäristössä tai muissa tekijöissä tapahtuu sellaisia muutoksia, jotka vaikuttavat vakavaraisuuden hallinnan taustaoletuksiin ja käytettyihin menetelmiin, ne on otettava huomioon korjauksina mahdollisimman pian.
- (84) Vakavaraisuuden hallintaprosessi tulee kuvata kirjallisesti ja pitää ajan tasalla. Maksulaitoksen ylimmän johdon tulee voida säännöllisesti arvioida vakavaraisuuden hallinnan taroituksenmukaisuutta, kattavuutta ja luotettavuutta.

5.8 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

5.8.1 Yleiset säännökset

- (85) MLL 19 §:ssä säädetään maksulaitoksen toiminnan järjestämisestä luotettavalla tavalla.
- (86) MLVMA 14 §:ssä säädetään niistä tiedoista, jotka toimilupahakemukseen on sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osalta liitettävä.

OHJE (KOHDAT 87–88)

- (87) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan sisäisen valvonnan järjestämisessä tulee ottaa huomioon valvottavan organisaatorakenne sekä liiketoiminnan laatu, laajuus ja monimuotoisuus.
- (88) Finanssivalvonta suosittelee, että sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kuvauksissa kiinnitetään erityisesti huomiota siihen, että
- hallitus on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleiset periaatteet
 - maksulaitoksen sisäinen valvonta on toiminnan luonteeseen ja laajuuteen nähden riittävän korkealaatuista
 - sisäinen valvonta on tehokasta ja luotettavaa
 - sisäinen valvonta ja riskienhallinta kattavat maksulaitoksen kaikki toiminnot, myös ulkoistetut sekä asiamiehen välityksellä harjoitettavat toiminnot
 - riskienhallinta turvaa sen, että maksulaitos ei ota toiminnassaan niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa maksulaitoksen vakavaraisuudelle
 - maksulaitoksen sisäiset valvontamenetelmät mahdollistavat liiketoimintaan liittyvien riskien havaitsemisen, arvioimisen ja niiden rajoittamisen

- maksulaitoksella on liiketoiminnoista riippumattomasti järjestetyt raportointi- ja laskentajärjestelmät.

5.8.2 Liiketoiminnoista riippumattomien toimintojen järjestäminen

- (89) MLVMA 14 §:n 1 momentin 2–10 kohdissa säädetään toimilupahakemukseen liitettävästä liiketoiminnoista riippumattomien toimintojen järjestämisen kuvauksesta.

OHJE (KOHDAT 90–95)

- (90) Tehokkaan ja kattavan sisäisen valvonnan varmistamiseksi Finanssivalvonta suosittaa, että maksulaitos järjestää seuraavat liiketoiminnoista riippumattomat toiminnot kaikille sen toiminnan alueille:
- Riskienhallinnan riippumaton arviointitoiminto (risk control function)
 - Säännösten noudattamisen varmistamisesta vastaava toiminto (compliance function) ja
 - Sisäisen tarkastuksen toiminto (internal audit function)
- (91) Riskienhallinnan riippumattomalla arviointitoiminnolla tarkoitetaan toimintoa, joka kontrolloi riskejä ja riskienhallintaa mm. varmistamalla, että maksulaitoksen toiminnassa noudatetaan hallituksen hyväksymiä riskienhallinnan periaatteita ja riskistrategiaa ja että maksulaitoksen riskit pysyvät sallituissa rajoissa.
- (92) Compliance-toiminnolla tarkoitetaan asianmukaisia toimintaperiaatteita ja menettelytapoja, joilla säännösten luotettavasta noudattamisesta huolehditaan.
- (93) Sisäisen tarkastuksen toiminnolla tarkoitetaan riippumatonta ja objektiivista arviointi- ja varmistustoimintaa, jonka tehtävänä on tarkastaa sisäisen valvonnan riittävyttä, toimivuutta ja tehokkuutta.
- (94) Näiden toimintojen järjestämisessä tulisi ottaa huomioon liiketoiminnan laatu, laajuus ja monimuotoisuus. Pienimuotoisempaa ja vähäriskistä toimintaa harjoittavalta ei edellytetä vastaavan laajuista toimintojen järjestämistä kuin vaativampaa ja laajempaa toimintaa harjoittavalta edellytetään. Esimerkiksi sisäisen tarkastuksen toiminnon järjestäminen ei aina ole välttämätöntä, mikäli maksulaitos pystyy varmistumaan sisäisen valvonnan toimivuudesta ja tehokkuudesta ilman sisäisen tarkastuksen toimintoa. Olennaista on kuitenkin, että näiden toimintojen tulisi olla liiketoiminnasta riippumattomia.
- (95) Finanssivalvonta suosittaa, että hakemukseen liitetään Finanssivalvonnan standardiin *RA1.4 Luotettavuutta, sopivuutta ja ammattitaitoa koskevien tietojen ilmoittaminen Rahoitustarkastukselle* kuuluvan lomakkeen M mukaisesti tehty selvitys sisäisestä tarkastuksesta vastaavasta henkilöstä sekä compliance-toiminnosta vastaavasta henkilöstä.

5.8.3 Luottoriskien hallinta

MÄÄRÄYS (KOHTA 96)

- (96) Maksulaitoksen luottoriskien hallinnassa tulee noudattaa Finanssivalvonnan standardissa 4.4a *Luottoriskien hallinta* käsiteltäviä luottoriskien hallinnan keskeisiä periaatteita. Standardin soveltamisalaan kuuluvat yhteisöt poikkeavat toisistaan mm. toiminnan laajuuden,

rahoituspalveluiden lukumäärän ja yhteisön organisaation osalta, joten luottoriskien hallinnassa ja valvonnassa voi olla erilaisia käytännön ratkaisuja.

5.8.4 Operatiivisten riskien hallinta

- (97) Operatiivisten riskien hallinta on osa valvottavien riskienhallintaa. Liiketoiminnasta aiheutuvat ja siihen olennaisesti liittyvät riskit tulee tunnistaa, arvioida, mitata, rajoittaa ja valvoa. Riskienhallinnalla pyritään vähentämään ennakoimattomien tappioiden todennäköisyyttä tai uhkaa valvottavien maineelle.

MÄÄRÄYS (KOHTA 98)

- (98) Maksulaitoksen tulee noudattaa Finanssivalvonnan määräyksiä ja ohjeita 8/2014 *Operatiivisten riskien hallinta rahoitussektorin valvottavissa*.

5.8.5 Suurten asiakasriskien hallinta

- (99) Asiakasriskillä tarkoitetaan näissä määräyksissä ja ohjeissa niiden vastuiden yhteismäärää, joiden vastapuoleen liittyvä maksukyvyttömyysriski kohdistuu samaan luonnolliseen tai oikeushenkilöön tai tällaisen henkilön kanssa olennaisessa taloudellisessa etuyhteydessä olevaan luonnolliseen tai oikeushenkilöön. Suuri asiakasriski on kyseessä silloin, kun vastuiden eli asiakasriskien yhteismäärä on vähintään 10 % maksulaitoksen omista varoista.

OHJE (KOHDAT 100–103)

- (100) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan maksulaitoksen vakavaraisuudelle tai maksuvalmiudelle voi aiheutua MLL 19 §:n 1 momentissa tarkoitettua olennaista vaaraa, mikäli se on altistunut liian suurille asiakasriskeille.
- (101) Finanssivalvonnan MLL 19 §:n tulkinnan mukaan maksulaitoksen tulisi hallita ja seurata suuria asiakasriskejään toimintaansa nähden riittävässä laajuudessa.
- (102) Vaikka EU:n vakavaraisuusasetuksen artikloissa 387 – 403 säädettyjä suuriin asiakasriskeihin liittyviä säännöksiä ei sovelleta maksulaitoksiin, Finanssivalvonta suosittelee, että maksulaitos ottaa säännökset lähtökohdaksi suurten asiakasriskien hallintaa ja seurantaa järjestäessään, lukuun ottamatta säännöksissä asetettuihin määrällisiin rajoituksiin liittyviä säännöksiä. Koska maksulaitoksille ei lasketa hyväksyttävää pääomaa, Finanssivalvonta suosittelee, että EU:n vakavaraisuusasetuksessa mainitulla hyväksyttävällä pääomalla tarkoitettaisiin maksulaitoksen kohdalla sen omia varoja.
- (103) Finanssivalvonta suosittelee, että maksulaitoksen hallitus määrittää sisäisesti asiakaskokonaisuuksille sitovat asiakasriskirajat, jotta maksulaitoksen vakavaraisuus tai maksuvalmius ei olennaisesti vaarannu.

5.8.6 Asiakasvarojen suojaaminen

- (104) MLL 26 §:ssä säädetään asiakasvarojen suojaamisesta.

OHJE (KOHDAT 105–108)

- (105) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan maksulaitoksen tulee jatkuvasti erotella asiakkaiden varat toisistaan ja maksulaitoksen omista varoista, jotta maksulaitoksen toiminta voidaan katsoa järjestetyksi MLL 19 §:n 1 momentin mukaisesti luotettavalla tavalla. (Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018).
- (106) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan MLL 26 §:ssä tarkoitetulla suojaamisvelvollisella tulee olla käytössään riittävät järjestelyt ja tietojärjestelmät sen huolehtimiseksi, että asiakkaan varat eivät häviä tai vähene väärinkäytösten, rikollisen toiminnan, hallinnon epäluotettavuuden, tietojen riittämättömän kirjaamisen ja säilyttämisen tai muun huolimattomuuden vuoksi.
- (107) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan MLL 26 §:ssä tarkoitettu varojen suojaaminen edellyttää, että suojaamisvelvollisella on käytössään riittävät järjestelyt sen varmistamiseksi, että asiakkaan varat on jatkuvasti erotettu suojaamisvelvollisen omista varoista ja suojaamisvelvollisen muiden asiakkaiden varoista.
- (108) Finanssivalvonta antaa kohdassa (110) olevan määräyksen siitä, mitä MLL 26 §:n 2 momentissa mainituilla vähäriskisillä ja helposti rahaksi muutettavilla arvopapereilla ja muilla sijoituskohteilla tarkoitetaan.

MÄÄRÄYS (KOHTA 109)

- (109) Suojaamisvelvollisen tulee sijoittaa maksupalvelun käyttäjiltä tai toiselta maksupalveluntarjoajalta maksutapahtumien toteuttamiseksi vastaanotetut varat seuraaviin kohteisiin:
- talletettava varat maksuliiketilille tai vastaavalle lyhytaikaiselle tilille keskuspankissa; tai
 - talletettava varat avista-ehtoiselle tilille suomalaisessa talletuspankissa; tai
 - talletettava varat avista-ehtoiselle tilille ETA-alueella toimiluvan saaneessa talletusten vastaanottamiseen oikeutetussa luottolaitoksessa; tai
 - ottamalla vakuutus sellaisesta vakuutusyhtiöstä, joka ei kuulu maksupalveluntarjoajan kanssa samaan ryhmään; tai
 - ottamalla takaus sellaisesta luottolaitoksesta, joka ei kuulu maksupalveluntarjoajan kanssa samaan ryhmään.

5.9 Asiakkaan tunnistamis- ja tuntemisjärjestelmä

- (110) Finanssivalvonnan tulee FivaL 3 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan valvoa, että maksulaitos noudattaa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi annettuja säännöksiä ja määräyksiä.
- (111) Asiakkaan tunnistamisella ja tuntemisella tarkoitetaan menettelytapoja, joilla maksulaitos varmistuu asiakkaan oikeasta henkilöllisyydestä sekä siitä, että se tuntee asiakkaansa toimintaa ja taustoja niin laajasti kuin asiakassuhde edellyttää.
- (112) Maksulaitoslain 39 §:ssä ja rahanpesulaissa edellytetään, että maksulaitoksen tulee järjestää asiakkaan tunnistamis- ja tuntemismenettelynsä luotettavasti. Rahanpesulaki edellyttää myös, että yhteisö mitoittaa näiden menettelyjen laajuuden riskiarviointiin pohjautuen.

- (113) MLVMA 16 §:n mukaan toimilupahakemukseen on liitettävä selvitykset ja johdon hyväksymät sisäiset ohjeet asiakkaan tunnistamis- ja tuntemisjärjestelmästä sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskienhallinnasta.

OHJE (KOHDAT 114–115)

- (114) Finanssivalvonta suosittelee, että hakemuksessa kiinnitetään asiakkaan tunnistamis- ja tuntemisjärjestelmien osalta erityisesti huomiota siihen, että
- maksulaitoksella on riittävät riskienhallintajärjestelmät sekä väärinkäytösten että rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen. Maksulaitoksen tulisi kartoittaa toimialaansa, tuotteisiinsa, palveluihinsa, teknologian kehitykseen sekä asiakkaihinsa ja näiden liiketoimintaan ja -toimiin liittyvät rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskit.
 - maksulaitoksella on sen toiminnan luonteeseen ja laajuuteen nähden riittävät asiakkaan tunnistamista ja tuntemista sekä jatkuvaa seurantaa koskevat menetelmät
 - maksulaitos on järjestänyt asiakkaan tuntemistoiminnan omassa organisaatiossaan luotettavasti
 - maksulaitos on järjestänyt henkilöstön koulutuksen ja suojelun asianmukaisella tavalla
 - maksulaitoksen johdon hyväksymät sisäiset ohjeet sisältävät vähintään seuraavat asiakokonaisuudet:
 - asiakkaan tunnistaminen (identifiointi) ja asiakkaan henkilöllisyyden todentaminen (verifiointi) - mukaan lukien edustajat ja tosiasialliset edunsaajat
 - tietojen hankkiminen asiakassuhteen laajuudesta ja laadusta (tietojen hankkiminen asiakkuudesta)
 - tietojen dokumentointi ja säilyttäminen määrääjän
 - asiakassuhteiden ja palveluiden käytön jatkuva seuranta
 - selonottovelvollisuuden (menetelmät epäilyttävien tapahtumien havaitsemisesta) sekä ilmoitusvelvollisuuden (rahanpesuilmoitukset) noudattaminen
 - kansainvälisten talouspakotteiden noudattaminen.
- (115) Asiakkaan tuntemisesta sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevista periaatteista ja riskienhallinnasta saa tietoa rahanpesulain ja -asetuksen ohella Finanssivalvonnan standardista 2.4 *Asiakkaan tunteminen - rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen*.

5.10 Tietojärjestelmät, tietoturvallisuus ja liiketoiminnan jatkuvuussuunnitelu

- (116) MLVMA 15 §:ssä säädetään tietojärjestelmistä ja tietoturvallisuudesta annettavista kuvauksista.
- (117) MLVMA 14 §:n 3 momentissa säädetään toiminnan jatkumisesta häiriötilanteissa annettavasta kuvauksesta.

OHJE (KOHDAT 118–120)

- (118) Finanssivalvonta suositaa, että toimilupahakemukseen lisäksi liitetään selvitykset tietoturvallisuudesta tehdyistä riskiarvioista sekä selvitys maksulaitoksen omasta tietoturvallisuudesta tehdyistä sisäisistä ja ulkoisista arvioinneista.
- (119) Finanssivalvonta suositaa, että hakemuksessa kiinnitetään tietojärjestelmien, tietoturvallisuuden ja liiketoiminnan jatkuvuussuunnittelun osalta erityisesti huomiota siihen, että
- maksulaitoksella on toiminnan luonteeseen ja laajuuteen nähden riittävät ja asianmukaisesti järjestetyt tietojärjestelmät
 - maksulaitoksella on tarvittava osaaminen, organisaatio ja sisäinen valvonta tiedon tallentamista, siirtämistä, käsittelemistä ja arkistointia varten. Nämä toiminnot voivat joko kokonaan tai osittain olla ulkoistettuja, jolloin maksulaitoksen tulisi varmistaa, että taholla, jolle palveluja ulkoistetaan, on riittävät resurssit ja osaaminen palvelujen tarjoamiseen.
 - maksulaitoksella on sen hallituksen hyväksymä tietohallintostrategia
 - tietojärjestelmillä on riittävät varajärjestelyt ja niille on laadittu toipumissuunnitelmat
 - maksulaitoksen tietoturvallisuuden yleinen taso on hallituksen määrittämä ja hyväksymä
 - maksulaitoksen yleinen tietoturvallisuuden taso ja eri tietojärjestelmien turvataso ovat riittävät maksulaitoksen toiminnan luonteeseen ja laajuuteen, tietojärjestelmien uhkien vakavuuteen sekä yleiseen tekniseen kehitystasoon nähden
 - maksulaitoksella on riittävät resurssit ja määritellyt vastuut riittävän tietoturvallisuuden tason ylläpitämiseksi
 - tietoturvallisuuteen liittyviä riskejä arvioidaan säännöllisesti
 - maksulaitoksella on ajantasaiset tietoturvallisuusperiaatteet ja niitä tukeva ohjeistus
 - maksulaitos on laatinut keskeisiä toimintojaan varten jatkuvuussuunnitelmat liiketoimintaansa uhkaavien häiriöiden varalta.
- (120) Tietojärjestelmiä ja tietoturvallisuutta koskevat yksityiskohtaisemmat määräykset ja ohjeet ovat Finanssivalvonnan määräyksissä ja ohjeissa 8/2014 *Operatiivisten riskien hallinta rahitussektorin valvottavissa*.

5.11 Kirjanpito- ja tilinpäätösjärjestelmä

- (121) MLMVA 17 §:ssä säädetään hakemukseen liitettävästä maksulaitoksen kirjanpito- ja tilinpäätösjärjestelmästä annettavista selvityksistä.

OHJE (KOHDAT 121–124)

- (122) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan hakemukseen on myös MLMVA 17 §:n 2 momentin nojalla liitettävä kuvaus siitä, miten MLL 28 a §:ssä tarkoitetut liiketapahtumat merkitään kirjanpitoon erillään maksulaitoksen muista liiketapahtumista.

- (123) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan edellisessä kohdassa tarkoitettu selvityksestä tulisi käydä ilmi muun muassa kirjanpitojärjestelmän yleiskuvaus, osakirjanpitojärjestelmien väliset liittymät sekä manuaaliset ja tietojärjestelmiin sisältyvät täsmäytykset.
- (124) Finanssivalvonta suosittelee, että hakemuksessa kiinnitetään kirjanpitojärjestelmää koskevan kuvauksen osalta huomiota erityisesti siihen, että
- kirjanpitojärjestelmä on luotettava ja riittävillä jatkuvuusjärjestelyillä tuettu
 - kirjanpitojärjestelmä pystyy tuottamaan riittävän yksilöityä tietoa johdon raportointiin ja viranomaisraportointiin.

5.12 Toimintojen ulkoistaminen ja asiamiehen käyttäminen

- (125) MLL 23 §:ssä säädetään maksulaitoksen toiminnan ulkoistamisesta ja MLL 24 §:ssä asiamiehen käyttämisestä.
- (126) MLVMA 10 §:n 2 momentissa säädetään hakemukseen sisällytettävästä selvityksistä, jotka koskevat ulkoistamista ja asiamiehen välityksellä harjoitettavaa toimintaa.

OHJE (KOHDAT 127–128)

- (127) Finanssivalvonta suosittelee, että ulkoistamisesta tehtävästä selvityksestä käyvät lisäksi ilmi seikat, jotka on lueteltu Finanssivalvonnan määräyksissä ja ohjeissa 1/2012 *Ulkoistaminen*. Tällainen on esimerkiksi selvitys Finanssivalvonnan oikeudesta tarkastaa ulkoistettua toimintaa ja saada sitä koskevia tietoja.
- (128) Finanssivalvonta suosittelee, että ilmoitus asiamiehen luotettavuudesta laaditaan Finanssivalvonnan standardissa 1.4 *Luotettavuuden, sopivuuden ja ammattitaidon arviointi* esitetyn mukaisesti.

5.13 Menettelytavat

- (129) Toiminnassa noudatettavista menettelytavoista säädetään MLL 6 luvussa. Lisäksi maksupalvelujen tarjoamiseen vaikuttavat maksupalvelulain säädökset.
- (130) Finanssivalvonta suosittelee, että maksulaitos soveltaa alla kohdissa (131) – (134) mainittuja menettelytapoja koskevia ohjeita.

OHJE (KOHDAT 131–134)

- (131) Liiketoiminnassa noudatettavia menettelytapoja koskevat yksityiskohtaisemmat määräykset ja ohjeet ovat Finanssivalvonnan määräyksissä ja ohjeissa 16/2013 *Finanssipalvelujen tarjoamisessa noudatettavat menettelytavat*.
- (132) Maksupalvelujen markkinointia koskevat yksityiskohtaisemmat määräykset ja ohjeet ovat Finanssivalvonnan määräyksissä ja ohjeissa 15/2013 *Finanssipalvelujen ja -tuotteiden markkinointi*.
- (133) Asiakasvalitusten käsittelyä koskevat yksityiskohtaisemmat määräykset ja ohjeet ovat Finanssivalvonnan määräyksissä ja ohjeissa 3/2013 *Asiakasvalitusten käsittely*.

- (134) Finanssivalvonta suositaa, että toimilupahakemukseen liitetään selvitys maksulaitoksen menettelytavoista asiakasvalitusten käsittelyn järjestämisessä Finanssivalvonnan määräysten ja ohjeiden 3/2013 *Asiakasvalitusten käsittely* sisältämien yksityiskohtaisempien määräysten ja ohjeiden mukaisesti.

5.14 Vapaaehtoinen toimiluvasta luopuminen

- (135) FivaL 26 §:ssä säädetään maksulaitoksen toimiluvan peruuttamisesta. Maksulaitos voi myös itse hakea toimilupansa peruuttamista.

OHJE (KOHTA 136)

- (136) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan toimiluvan peruuttamista koskevaan hakemukseen tulee liittää ainakin seuraavat selvitykset:
- jäljennös hallituksen/yhtiökokouksen päätöksestä, jolla maksulaitos on päättänyt luopua toimiluvastaan
 - hallituksen antama selvitys ja kirjallinen vakuutus siitä, että yhtiö on lopettanut toimiluvanvaraisen toiminnan, sekä
 - tilintarkastajan lausunto edellä olevassa kohdassa tarkoitetusta selvityksestä.

6

Maksupalvelun tarjoaminen ilman toimilupaa

6.1 Ilmoitusvelvollisuus tarjottaessa maksupalvelua ilman toimilupaa

- (1) Tässä luvussa annetaan Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet ilmoituksen tekemisestä tarjottaessa maksupalvelua ilman toimilupaa. Luvussa annetaan myös määräyksiä ja ohjeita ilman toimilupaa maksupalvelua tarjoavan toiminnalle tämän rekisteröinnin jälkeen. Ilman toimilupaa maksupalvelua tarjoaviin toimijoihin sovelletaan myös ilmoituksen tekemisen yleisten edellytysten osalta luvun 4.1 kohtia (1) ja (5)–(6), ilmoituksen tekemisen käytännön menettelyjä koskevaa lukua 4.2 sekä raportointia koskevaa lukua 8, siinä tarkemmin esitetyn mukaisesti.
- (2) Sen estämättä, mitä MLL 6 §:ssä säädetään, luonnollinen henkilö, jonka vakituinen asuinpaikka on Suomessa ja oikeushenkilö, jonka pääkonttori on Suomessa, saa tarjota maksupalvelua ja/tai sähköisen rahan liikkeeseen laskua ilman toimilupaa MLL 7 §:ssä ja 7 a §:ssä säädetyn edellytyksin. Tällöin siitä on ilmoitettava MLL 8 §:n mukaisesti etukäteen Finanssivalvonnalle. Sellaiset luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt, joilla on oikeus tarjota maksupalvelua ilman toimilupaa, eivät ole maksulaitoksia.
- (3) MLL 8 §:n 2 momentin mukaan Finanssivalvonnan on kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta tai, jos ilmoitus on ollut puutteellinen, siitä kun ilmoituksen tekijä on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset, tehtävä päätös siitä, täyttääkö henkilö toiminnan harjoittamiselle säädetyt edellytykset.
- (4) MLL 16 §:n mukaan luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt, joilla on oikeus tarjota maksupalvelua ja/tai sähköisen rahan liikkeeseenlaskua ilman toimilupaa, merkitään Finanssivalvonnan pitämään maksulaitosrekisteriin.
- (5) Maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoavan on MLL 8 §:n 1 momentin mukaan viivytyksettä ilmoitettava toiminnan lakkaamisesta tai merkittävistä muutoksista toiminnan laajuudessa sekä muutoksista lain 7 §:n 2–4 momentissa ja 7 a §:n 1 momentissa tarkoitetuissa seikoissa.
- (6) MLL 8 §:n 4 momentin mukaan Finanssivalvonta antaa valvonnan kannalta tarpeelliset tarkemmat määräykset tässä pykälässä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden täyttämistä. Tällä määräyksenantovaltuudella annetut määräykset ovat kohdissa 6.3.1 (12), 6.3.2 (14) ja 6.3.4 (28–29).
- (7) MLL 26 §:n 2 momentin mukaan Finanssivalvonta antaa määräykset siitä, milloin arvopaperia tai muuta sijoituskohdetta voidaan pitää vähäriskisenä ja helposti rahaksi muutettavana. Tällä määräyksenantovaltuudella annettu määräys on kohdassa 6.3.5 (35).

6.2 Ilmoituksen tekeminen

OHJE (KOHDAT 8–10)

- (8) Finanssivalvonta suosittelee ilmoituksen laatimisessa kiinnittämään huomiota siihen, että ilmoituksen sisältämät MLL 8 §:n säädetyt vaatimukset ja näiden määräysten ja ohjeiden mukaan esitettävät tiedot on esitetty johdonmukaisesti ja että ilmoitus antaa kattavan kuvan hakijasta.
- (9) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan MLL 8 §:n 1 momentin mukaan tehtävä ilmoitus koostuu varsinaisesta ilmoituksesta ja sen liitteistä. Ilmoitus voi olla esimerkiksi vapaamuotoinen saatekirje, jossa tuodaan selkeästi esille aikomus tarjota maksupalvelua ilman toimilupaa. Ilmoituksessa tulisi myös luetella ne MLL 1 §:ssä tarkoitetut maksupalvelut sekä MLL 5 §:n 1 momentin 6 a) kohdassa määritellyn sähköisen rahan liikkeellelasku, joita maksupalvelun tarjoaja aikoo tarjota.
- (10) Finanssivalvonta suosittaa, että ilmoituksen toimittamisen käytännön menettelyihin sovelletaan mitä toimiluvan hakemisesta on esitetty edellä luvussa 4.2.

6.3 Ilmoituksen sisältö

6.3.1 Ilmoitukseen liitettävät selvitykset

- (11) MLL 8 §:n 1 momentin mukaan Finanssivalvonnalle tehtävään ilmoitukseen on sisällytettävä:
- liiketoimintasuunnitelma
 - selvitys luonnollisista henkilöistä, jotka ovat maksupalveluliiketoiminnan hallinnointiin tai harjoittamiseen osallistuvia tai siitä vastaavia (*Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018*).

MÄÄRÄYS (KOHTA 12)

- (12) Finanssivalvonnalle tehtävään ilmoitukseen on liitettävä seuraavat selvitykset:
- oikeushenkilön osalta jäljennös yhtiöjärjestyksestä ja kaupparekisteriote
 - selvitys asiakasvarojen suojaamisesta
 - selvitys asiakkaan tunnistamis- ja tuntemismenetelmistä

OHJE (KOHTA 13)

- (13) Ilmoitukseen tulisi liittää myös tiedot maksupalveluntarjoajan yhteyshenkilön nimestä, sähköpostiosoitteesta ja puhelinnumerosta Finanssivalvonnan kanssa käytävää yhteydenpitoa varten.

6.3.2 Liiketoimintasuunnitelma

MÄÄRÄYS (KOHTA 14)

- (14) Liiketoimintasuunnitelman tulee sisältää:

- tiedot tarjottavista maksupalveluista ja sähköisen rahan liikkeeseen laskemisesta. Ilmoituksessa on lueteltava ja kuvattava ne MLL 1 §:ssä tarkoitetut maksupalvelut sekä MLL 5 §:n 1 momentin 6 a) kohdassa määritellyn sähköisen rahan liikkeelle-lasku, joita toimija aikoo tarjota, MLL 9 §:n 1 momentissa tarkoitetut lisäpalvelut ja maksujärjestelmät, joita toimija aikoo tarjota ja muu liiketoiminta, jota toimijan on tarkoitus harjoittaa.
- kuvaukset palvelun tarjoamisessa käytettävistä menettelytavoista, prosesseista sekä tietojärjestelmistä.
- näitä edellä tarkoitettuja prosesseja ja tietojärjestelmiä koskevia tietoja ovat:
 - kuvaus palveluun tunnistautumisesta ja maksutapahtumien hyväksymisestä
 - kuvaus maksupalvelun turva-/käyttörajoista (euromääräiset, maantieteelliset, tai tiettyyn ajanjaksoon asetetut rajaukset), mikäli tällaisia on
 - kuvaus maksujen välittämiseen käytettävistä tietojärjestelmistä ja palveli-mien ja tietokantojen sijainnista
 - kuvaus ulkoistetuista toiminnoista
 - kuvaus asiakas- ja maksutapahtumatietojen maantieteellisestä sijainnista
 - selvitys järjestelmien ja tietokantojen tietoturvasta
 - kuvaus toiminnan jatkuvuudesta (it-järjestelmät ja liiketoiminnan jatkuvuus).
- tiedot aiotun liiketoiminnan laajuudesta ja toiminnalle asetetuista tavoitteista seu-raavalle kolmelle vuodelle sekä arviot markkinaosuudesta ja asiakaskunnan mää-rästä.
- tiedot varojen vastaanottamiseen yleisöltä liittyvien riskien hallinnasta ja seuran-nasta.
- tiedot yhteisön pääkonttorin sijaintipaikasta tai luonnollisen henkilön asuinpaikasta sekä tiedot niistä toimipisteistä, joissa toimintaa tullaan harjoittamaan.
- tiedot henkilöstön määrästä.
- tiedot ulkoistettavista sekä asiamiehen välityksellä harjoitettaviksi aiotuista toimin-noista ja toimintoja hoitavien tahojen nimet ja yhteystiedot sekä selvitys Finanssival-vonnan oikeudesta tarkastaa ulkoistettua toimintaa ja saada sitä koskevia tietoja.
- tiedot maksupalvelunharjoittajan menettelytavoista alla kohdassa 6.3.3 (23) tarkoi-tettujen häiriöiden ja virheiden ilmoittamisessa Finanssivalvonnalle.
- tiedot maksupalvelun tarjoamisessa käytettävistä yhteistyökumppaneista tai yhteis-palvelukonsepteista.
- kuvaus MLL 19 a §:n mukaisten operatiivisten ja turvallisuusriskien hallinnan järjes-telmistä ja menettelytavoista. (*Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018*).
- kuvaus MLL 19 b §:n mukaisten poikkeamista ja petoksista ilmoittamisen järjestel-mistä ja menettelytavoista. (*Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018*).

OHJE (KOHDAT 15–21)

- (15) Finanssivalvonta suosittaa, että liiketoiminnan ja palveluiden kuvauksissa tulee tuoda selkeästi esille erityisesti se, millä tavalla maksajien varoja otetaan vastaan, miten maksupalveluntarjoaja siirtää varat edelleen maksunsaajille ja mitä muita osapuolia (esim. teknisiä palveluntarjoajia) varojen siirtoon mahdollisesti osallistuu. Finanssivalvonta suosittaa, että varojen siirtoja havainnollistetaan esim. prosessikaavioilla. Edellä kohdassa (14) viimeisessä alakohdassa mainituilla yhteistyökumppaneilla tarkoitetaan esimerkiksi tietojärjestelmiä tarjoavia yhtiöitä tai myynnissä, markkinoinnissa tai asiakaspalvelussa käytettäviä yhteistyökumppaneita. Yhteispalvelukonsepteilla tarkoitetaan esimerkiksi yhteistyössä luotonmyöntämistä harjoittavien yhtiöiden kanssa tarjottavaa palvelua.
- (16) Koska elinkeinotoimintaa harjoittava on kirjanpitovelvollinen, suosittaa Finanssivalvonta liittämään ilmoitukseen selvityksen siitä, kuka hoitaa toimintaa koskevaa kirjanpitoa.
- (17) MLL 7 §:n 5 momentin mukaan pykälässä tarkoitettu palveluntarjoaja ei saa tarjota maksupalvelua toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon.
- (18) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan MLL 7 §:n 5 momentissa tarkoitettu palvelun tarjoaminen tarkoittaa maksujen toimittamista tai niiden vastaanottamista Euroopan talousalueelle tai talousalueelta, vaikka palveluntarjoajan myynti ja markkinointi kohdistuisikin vain Suomen alueella oleville henkilöille.
- (19) Finanssivalvonnan MLL 7 §:n 5 momentin tulkinnan mukaan maksupalvelua ei lähtökohtaisesti tarjota Euroopan talousalueelle silloin, kun maksu toimitetaan kotimaiselta maksutililtä kotimaiselle maksutilille. (Ns. FI-alkuista tiliä pidetään lähtökohtaisesti kotimaisena tilinä).
- (20) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan MLL 7 §:ssä tarkoitettu palveluntarjoaja saa tarjota maksupalvelua muuhun kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon.
- (21) Finanssivalvonta suosittaa, että maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoava soveltaa toimintaansa Finanssivalvonnan määräyksiä ja ohjeita 1/2012 *Ulkoistaminen*. Näissä ulkoistamista koskevissa määräyksissä ja ohjeissa käsitellään mm. asiamiehen käyttämistä maksupalvelun tarjoamisessa.

6.3.3 Häiriö- ja virheilmoitusten tekeminen Finanssivalvonnalle

- (22) MLL 18 §:n 1 momentissa säädetään valvottavan ja muun finanssimarkkinoilla toimivan velvollisuudesta toimittaa Finanssivalvonnalle sen pyytämät tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen Finanssivalvonnalle laissa säädetyn tehtävän hoitamiseksi. Tämän lisäksi Finanssivalvonta pitää tärkeänä, että maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoava ilmoittaa myös oma-aloitteisesti sitä kohdanneista häiriötilanteista.

OHJE (KOHTA 23–24)

- (23) Finanssivalvonta suosittaa, että maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoava toimija tekee Finanssivalvonnalle ilmoituksen asiakkaille tarjotuissa palveluissa sekä maksu- ja tietojärjestelmissä esiintyneistä merkittävistä häiriöistä ja virheistä Finanssivalvonnan määräyksissä ja ohjeissa 8/2014 *Operatiivisten riskien hallinta rahoitussektorin valvottavissa* esitetyn luvun 9.1 mukaisesti.

- (24) Finanssivalvonta suosittelee, että maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoava soveltaa toimintaansa muiltakin osin Finanssivalvonnan määräyksiä ja ohjeita 8/2014 *Operatiivisten riskien hallinta rahoitussektorin valvottavissa*.

6.3.4 Henkilöiden luotettavuus

- (25) Maksupalveluliiketoiminnan hallinnointiin tai harjoittamiseen osallistuvan tai siitä vastaavan henkilön ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskijan on oltava MLL 7 §:n 4 momentin ja 7 a §:n 2 momentin mukaan luotettava. (Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018).

OHJE (KOHDAT 26–27)

- (26) Henkilöiden luotettavuutta ja ammattitaitoa koskevista periaatteista saa lisätietoa Finanssivalvonnan standardista *1.4 Luotettavuuden, sopivuuden ja ammattitaidon arviointi (fit & proper)*. Henkilöiden luotettavuutta ja ammattitaitoa koskevat raportointivelvoitteet Finanssivalvonnalle käyvät ilmi Finanssivalvonnan standardista *RA1.4 Luotettavuutta, sopivuutta ja ammattitaitoa koskevien tietojen ilmoittaminen Rahoitustarkastukselle*.
- (27) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan maksupalvelua tarjoavan yhtiön hallituksen jäsenet ovat lähtökohtaisesti MLL 7 §:n 4 momentissa tarkoitetulla tavalla maksupalveluliiketoiminnan hallinnointiin tai harjoittamiseen osallistuvia tai siitä vastaavia. (Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018).

MÄÄRÄYS (KOHDAT 28–29)

- (28) Ilmoitukseen on liitettävä selvitys niiden luonnollisten henkilöiden luotettavuudesta ja sopivuudesta, jotka osallistuvat maksupalveluliiketoiminnan hallinnointiin tai harjoittamiseen tai vastaavat siitä. Tällaisia henkilöitä ovat esimerkiksi hallitus, toimitusjohtaja, johtoryhmän jäsen tai yksittäisen liiketoiminta-alueen johtaja. Henkilöiden luotettavuuden ja sopivuuden ilmoittamisessa on käytettävä lomaketta M, joka on saatavilla Finanssivalvonnan verkkopalvelun raportointiosiossa. (Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018).
- (29) Finanssivalvonnalle tehtävään ilmoitukseen on liitettävä seuraavat selvitykset:
- ote liiketoimintakieltorekisteristä
 - ote holhousasioiden rekisteristä
 - ote ulosottorekisteristä
 - otteet ulkomaisen rekisteriviranomaisen sakko- ja rikosrekisteristä, jos henkilöllä on kotipaikkansa tai kansallisuutensa takia kytkös ulkomaahan ja jos tällaisten otteiden hankkiminen on mahdollista. (Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018).

6.3.5 Selvitys asiakasvarojen suojaamisesta

- (30) MLL 26 §:ssä säädetään niistä toimintatavoista, joita asiakasvarojen suojaamisvelvollisen on noudatettava varojen suojaamisessa.
- (31) Maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoavan toimijan on MLL 7 §:n 5 momentin perusteella suojattava asiakasvarat. Sähköistä rahaa ilman toimilupaa tarjoavan on MLL 8 §:n 2 momentin perusteella suojattava asiakasvarat.

- (32) MLL 26 §:n 2 momentin mukaan palveluntarjoajan on säilytettävä MLL 26 §:ssä tarkoitetut asiakasvarat niin, ettei ole vaaraa niiden sekoittumisesta toisen maksupalvelun käyttäjän, maksupalveluntarjoajan tai palveluntarjoajan omiin varoihin.

OHJE (KOHDAT 33–34)

- (33) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan MLL 26 §:ssä tarkoitetulla suojaamisvelvollisella tulee olla käytössään riittävät järjestelyt ja tietojärjestelmät sen huolehtimiseksi, että asiakkaan varat eivät häviä tai vähene väärinkäytösten, rikollisen toiminnan, hallinnon epäluotettavuuden, tietojen riittämättömän kirjaamisen ja säilyttämisen tai muun huolimattomuuden vuoksi.
- (34) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan MLL 26 §:ssä tarkoitettu varojen suojaaminen edellyttää, että suojaamisvelvollisella on käytössään riittävät järjestelyt sen varmistamiseksi, että asiakkaan varat on jatkuvasti erotettu suojaamisvelvollisen omista varoista ja suojaamisvelvollisen muiden asiakkaiden varoista.

MÄÄRÄYS (KOHTA 35)

- (35) Suojaamisvelvollisen tulee sijoittaa maksupalvelun käyttäjiltä tai toiselta maksupalveluntarjoajalta maksutapahtumien toteuttamiseksi vastaanotetut varat seuraaviin kohteisiin:
- talletettava varat maksuliiketilille tai vastaavalle lyhytaikaiselle tilille keskuspankissa; tai
 - talletettava varat avista-ehtoiselle tilille kotimaisessa talletuspankissa; tai
 - talletettava varat avista-ehtoiselle tilille ETA-alueella toimiluvan saaneessa talletusten vastaanottamiseen oikeutetussa luottolaitoksessa; tai
 - ottamalla vakuutus sellaisesta vakuutusyhtiöstä, joka ei kuulu maksupalveluntarjoajan kanssa samaan ryhmään; tai
 - ottamalla takaus sellaisesta luottolaitoksesta, joka ei kuulu maksupalveluntarjoajan kanssa samaan ryhmään.

6.3.6 Asiakkaan tunnistamis- ja tuntemismenetelmät

- (36) Finanssivalvonnan tulee FivaL 3 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan varmistua siitä, että maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoava noudattaa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi annettuja lakeja ja määräyksiä.
- (37) Asiakkaan tunnistamisella ja tuntemisella tarkoitetaan menettelytapoja, joilla maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoava varmistuu asiakkaan oikeasta henkilöllisyydestä sekä siitä, että se tuntee asiakkaansa toimintaa ja taustoja niin laajasti kuin asiakassuhde edellyttää.
- (38) Oikeutta tarjota maksupalvelua ilman toimilupaa ei MLL 7 §:n 4 momentin mukaan ole, jos maksupalveluntarjoaja ei täytä, mitä sen velvollisuudeksi on säädetty rahanpesulaissa.
- (39) Rahanpesulaissa edellytetään, että maksupalvelun tarjoajan tulee järjestää asiakkaan tunnistamis- ja tuntemismenettelynsä luotettavasti. Rahanpesulaki edellyttää myös, että yhteisö mitoittaa näiden menettelyjen laajuuden riskiarviointiin pohjautuen.

OHJE (KOHDAT 40–42)

- (40) Ilmoitukseen tulisi liittää MLVMA 16 §:ssä mainitut selvitykset ja johdon hyväksymät sisäiset ohjeet asiakkaan tunnistamis- ja tuntemisjärjestelmästä ja siitä, miten maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoava varmistuu rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi annettuihin määräyksiin sisältyvän selonotto- ja ilmoitusvelvollisuuden noudattamisesta. Ilmoitukseen on lisäksi liitettävä selvitys rahanpesun ja terrorismin rahoittamista koskevista riskienhallintamenetelmistä sekä asiakassuhteiden ja liiketoimien jatkuvasta seurannasta. Lisäksi ilmoitukseen on sisällytettävä MLVMA:n mukaisesti selvitys tunnistamisasiakirjojen säilyttämisestä, vastuuhenkilöistä ja henkilökunnan koulutusohjelmasta.
- (41) Finanssivalvonta suosittelee, että ilmoituksessa kiinnitetään asiakkaan tunnistamis- ja tuntemisjärjestelmien osalta erityistä huomiota siihen, että
- maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoavalla on riittävät riskienhallintajärjestelmät sekä väärinkäytösten että rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen. Palveluntarjoajan tulisi kartoittaa toimialaansa, tuotteisiinsa, palveluihinsa, teknologian kehitykseen sekä asiakkaisiinsa ja näiden liiketoimintaan ja -toimiin liittyvät rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskit.
 - maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoavalla on sen toiminnan luonteeseen ja laajuuteen nähden riittävät asiakkaan tunnistamista ja tuntemista sekä jatkuvaa seurantaa koskevat menetelmät
 - maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoava on järjestänyt asiakkaan tuntemistoiminnan omassa organisaatiossaan luotettavasti
 - maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoava on järjestänyt henkilöstön koulutuksen ja suojelun asianmukaisella tavalla
 - maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoavan johdon hyväksymät sisäiset ohjeet sisältävät vähintään seuraavat asiakokonaisuudet:
 - asiakkaan tunnistaminen (identifiointi) ja asiakkaan henkilöllisyyden todentaminen (verifiointi) - mukaan lukien edustajat ja tosiasialliset edunsaajat
 - tietojen hankkiminen asiakassuhteen laajuudesta ja laadusta (tietojen hankkiminen asiakkuudesta)
 - tietojen dokumentointi ja säilyttäminen määräajan
 - asiakassuhteiden ja palveluiden käytön jatkuva seuranta
 - selonottovelvollisuuden (menetelmät epäilyttävien tapahtumien havaitsemisesta) sekä ilmoitusvelvollisuuden (rahanpesuilmoitukset) noudattaminen
 - kansainvälisten talouspakotteiden noudattaminen.
- (42) Asiakkaan tuntemisesta sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä koskevista periaatteista ja riskienhallinnasta saa tietoa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain ja -asetuksen ohella Finanssivalvonnan standardista 2.4 *Asiakkaan tunteminen - rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen*.

7

Sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen rajan yli

7.1 Sivuliikkeen perustaminen toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon

- (1) Sivuliikkeen perustamisesta toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon säädetään MLL 42 §:ssä.
- (2) Toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon sijoittautuvan asiamiehen käyttämisestä säädetään MLL 43 §:ssä.
- (3) Komission delegoidussa asetuksessa säädetään tietojen ilmoittamisesta tehtäessä ilmoituksia palvelujen tarjoamisesta ETA-alueelle. (*Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018*).

OHJE (KOHTA 4)

- (4) Finanssivalvonta pitää valvontansa kannalta tärkeänä tietona sitä, miten maksulaitos on järjestänyt asiakkaan tuntemiseen liittyvän toimintonsa kyseisessä maassa sekä siihen, mitä maksutapoja kyseisessä maassa on tarkoitus ottaa käyttöön, ketkä ovat mahdollisia yhteistyökumppaneita maksujenvälityksessä ja mitä muutoksia ulkomaantoiminto mahdollisesti aiheuttaa maksujenvälitysjärjestelmiin. Tämän takia Finanssivalvonta suosittaa, että maksulaitos toimittaa sivuliikkeen perustamista koskevassa ilmoituksessaan selvityksen edellä mainituista kysymyksistä Finanssivalvonnalle.

7.2 Sivuliikkeen perustaminen valtioon, joka ei kuulu Euroopan talousalueeseen

- (5) Sivuliikkeen perustamisesta valtioon, joka ei kuulu Euroopan talousalueeseen säädetään MLL 44 §:ssä. Lainkohdan 2 momentissa viitatuilla valtioneuvoston asetuksella tarkoitetaan valtiovarainministeriön asetusta maksulaitoksen toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä (554/2011).

7.3 Palvelujen tarjoaminen toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon

- (6) Palvelujen tarjoamisesta sivuliikettä perustamatta toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon säädetään MLL 45 §:ssä.

OHJE (KOHTA 7)

- (7) Finanssivalvonta pitää valvontansa kannalta tärkeänä tietona sitä, miten maksulaitos on järjestänyt asiakkaan tuntemiseen liittyvän toimintonsa kyseisessä maassa sekä siihen, mitä maksutapoja kyseisessä maassa on tarkoitus ottaa käyttöön, ketkä ovat mahdollisia yhteistyökumppaneita maksujenvälityksessä ja mitä muutoksia ulkomaantoiminto mahdollisesti aiheuttaa maksujenvälitysjärjestelmiin. Tämän takia Finanssivalvonta suosittaa, että maksulaitos toimittaa ilmoituksessaan maksupalvelun tarjoamisesta sivuliikettä perustamatta selvityksen edellä mainituista kysymyksistä Finanssivalvonnalle.

7.4 Ulkomaisen maksulaitoksen oikeus tarjota maksupalvelua Suomessa

- (8) Ulkomaisen maksulaitoksen oikeudesta perustaa sivuliike Suomeen säädetään UlkMLL 2 ja 4 §:ssä.
- (9) Ulkomaisen maksulaitoksen oikeudesta tarjota maksupalvelua Suomessa perustamatta sivuliikettä säädetään UlkMLL 5 §:ssä.

7.5 Ilmoituslomakkeet kotimaiselle maksulaitokselle palvelun tarjoamisesta rajan yli ETA-alueelle

- (10) Ilmoituslomakkeet, joilla kotimainen maksulaitos voi ilmoittaa sivuliikkeen perustamisesta tai palvelun tarjoamisesta rajan yli ETA-alueelle ovat löydettävissä Finanssivalvonnan verkkopalvelusta "Toimiluvat ja rekisteröinti" –otsikon alta. (Toimiluvat ja rekisteröinti » Notifikaatiot » Sivuliikkeet ja palvelujen tarjoaminen rajan yli Suomesta ulkomaille). Lomakkeet voi täyttää englannin kielellä. (*Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018*).

8

Raportointi Finanssivalvonnalle

8.1 Luvun soveltamisala

- (1) Tätä lukua 8 sovelletaan maksulaitoksiin. Ulkomaisen maksulaitoksen Suomessa toimivaan sivuliikkeeseen sovelletaan alalukuja 8.4.1 ja 8.4.5. Maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoaviin toimijoihin sovelletaan alalukuja 8.1 – 8.2, 8.3.1, 8.3.3-4,, 8.3.5 kohtia (18) ja (19), 8.3.7 ja 8.4.5.
- (2) Finanssivalvonta voi FivaL 18 §:n 2 momentin mukaan antaa määräyksiä valvottavan taloudellista asemaa, omistajia, sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa, hallinto- ja valvontaelinten jäseniä ja toimihenkilöitä sekä toimipaikkoja koskevien tietojen samoin kuin FivaL 3 §:n 3 momentin 3–5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi tarpeellisten tietojen säännöllisestä toimittamisesta Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonta antaa MLL 8 § 4 momentin mukaan tarpeelliset tarkemmat määräykset MLL 8 §:ssä tarkoitetun ilmoitusvelvollisuuden täyttämisestä.
- (3) Näissä määräyksissä ja ohjeissa on seuraavissa kohdissa annettu määräyksiä tietojen toimittamisesta Finanssivalvonnalle:
 - Luku 8.2, kohdat (4) – (5)
 - Luku 8.3, kohdat (7) – (8) ja (14)– (16)
 - Luku 8.4, kohdat (25) – (30), (33) – (34), (36) – (37) ja (43) – (44)
 - Kohdissa (36) – (37) olevat määräykset eivät koske yksinomaan tilitietopalvelua (MLL 1 §:n 2 momentin 7 kohta) tarjoavaa toimijaa ja (43) – (44) olevat määräykset eivät koske yksinomaan maksutoimeksiantopalvelua (MLL 1 §:n 2 momentin 6 kohta) tai yksinomaan maksutoimeksiantopalvelua ja tilitietopalvelua (MLL 1 §:n 2 momentin 7 kohta) tarjoavaa toimijaa tai toimijaa, joka tarjoaa yksinomaan näitä kahta palvelua. (Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018).

8.2 Raportoitujen tietojen oikeellisuuden varmentaminen

MÄÄRÄYS (KOHDAT 4–5)

- (4) Maksulaitoksen ja maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoavan toimijan on laadittava seloste raportoitujen tietojen oikeellisuudesta. Menettelyn tavoitteena on varmistaa, että maksulaitoksen ja maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoavan toimijan Finanssivalvonnalle toimittamat tiedot ovat tarkistettuja ja oikeita. Seloste päivätään, ja sen allekirjoittavat sekä raportin laatija että tietojen oikeellisuuden varmentaja. Maksulaitoksen ja maksupalvelua ilman

toimilupaa tarjoavan toimijan on säilytettävä allekirjoitettu seloste ja esitettävä se pyydetessä Finanssivalvonnalle. Selostetta on päivitettävä aina, kun sen kuvaamassa prosessissa tapahtuu muutoksia.

- (5) Jos maksulaitos tai maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoava toimija jatkuvasti ilmoittaa Finanssivalvonnalle virheellisiä tietoja, sille lähetetään kirjallinen selvityspyyntö. Maksulaitoksen ja maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoavan toimijan on vastauksessaan esitettävä toimenpidesuunnitelma virheellisen raportoinnin korjaamiseksi. Näiden määräysten ja ohjeiden noudattamatta jättäminen voi johtaa hallinnollisiin tai muihin seuraamuksiin.

OHJE (KOHTA 6)

- (6) Finanssivalvonnan verkkopalvelusta (www.finanssivalvonta.fi) Sääntely-osiosta on saatavissa ohjeet lomakkeen täyttämisestä ja sen toimittamisesta Finanssivalvonnalle.

8.3 Finanssivalvonnalle raportoitavat tiedot

8.3.1 Luotettavuutta, sopivuutta ja ammattitaitoa koskevien tietojen ilmoittaminen

MÄÄRÄYS (KOHDAT 7–8)

- (7) Finanssivalvonnalle tulee raportoida maksulaitoksen ja sen ulkomailla sijaitsevan sivuliikkeen johdon, muun ylimmän johdon, asiamiehenä toimivan luonnollisen henkilön tai asiamiehenä toimivan oikeushenkilön johtamisesta vastuussa olevien henkilöiden sekä ilman toimilupaa maksupalveluliiketoiminnan hallinnointiin tai harjoittamiseen osallistuvan tai siitä vastaavan luonnollisen henkilön luotettavuuden, sopivuuden, ammattitaidon ja ammattitaitoisen johtamisen arviointiin liittyvät tiedot. (*Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018*).
- (8) Tiedot tulee ilmoittaa lomakkeella M (saatavilla Finanssivalvonnan verkko-palvelusta).

OHJE (KOHTA 9)

- (9) Luotettavuuden, sopivuuden, ammattitaidon ja ammattitaitoisen johtamisen arviointiin sovelletaan niitä keskeisiä periaatteita, jotka on esitetty Finanssivalvonnan rahoitussektorin määräyskokoelman raportointistandardissa RA1.4 *Luotettavuutta, sopivuutta ja ammattitaitoa koskevien tietojen ilmoittaminen Rahoitustarkastukselle*.

8.3.2 Määräysvallan hankkiminen Euroopan talousalueen ulkopuolisessa maassa sijaitsevassa yrityksessä

- (10) MLL 21 §:ssä säädetään maksulaitoksen sidonnaisuudesta.

OHJE (KOHDAT 11–13)

- (11) Raportoinnin tavoitteena on varmistaa se, että valvottavien rakenteessa tapahtuvat merkittävät muutokset eivät vaikeuta tehokasta viranomaisvalvontaa. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi Finanssivalvonnan tulee saada ennakoilmoitus ETA-alueen ulkopuolisissa maissa tehtävistä yrityshankinnoista.
- (12) Maksulaitoksen tulisi raportoidessaan soveltaa niitä keskeisiä periaatteita, jotka on esitetty Finanssivalvonnan rahoitussektorin määräyskokoelman raportointistandardissa RA1.2

Määräysvallan hankkiminen Euroopan talousalueen ulkopuolisessa maassa sijaitsevasta yrityksestä.

- (13) Maksulaitokseen ei sovelleta raportointistandardin RA1.2 lukua 5.

8.3.3 Ilmoitus merkittävän toiminnan ulkoistamisesta

MÄÄRÄYS (KOHTA 14)

- (14) Ulkoistamista koskevan ilmoitusvelvollisuuden osalta on noudatettava Finanssivalvonnan määräyksiä ja ohjeita 1/2012 *Ulkoistaminen*.

8.3.4 Ilmoitus asiamiehen käyttämisestä maksupalvelujen tarjonnassa

MÄÄRÄYS (KOHTA 15)

- (15) Asiamiehen käyttämisestä koskevan ilmoitusvelvollisuuden osalta on noudatettava Finanssivalvonnan määräyksiä ja ohjeita 1/2012 *Ulkoistaminen*.

8.3.5 Operatiiviseen riskiin liittyvien tapahtumien ilmoittaminen

MÄÄRÄYS (KOHTA 16)

- (16) Maksulaitoksen tulee toimittaa Finanssivalvonnalle välittömästi tieto merkittävistä maksupalveluun liittyvistä toiminnan häiriöistä ja vahinkotapahtumista sekä mahdollisimman pian kirjallinen ilmoitus tapahtuman yksityiskohdista. Maksulaitoksen tulee toimittaa Finanssivalvonnalle myös vuosi-ilmoitus operatiivisen riskin aiheuttamista tappioista.

OHJE (KOHDAT 17–19)

- (17) Maksulaitoksen tulisi raportoidessaan soveltaa niitä keskeisiä periaatteita, jotka on esitetty Finanssivalvonnan määräyksissä ja ohjeissa 8/2014 *Operatiivisten riskien hallinta rahoitussektorin valvottavissa*.
- (18) Tarkemmat määräykset ja ohjeet MLL 19 a §:n 2 momentin mukaisesta operatiivisten ja turvallisuusriskien säännöllisestä raportoinnista Finanssivalvonnalle on annettu Finanssivalvonnan määräyksissä ja ohjeissa 8/2014 *Operatiivisten riskien hallinta rahoitussektorin valvottavissa*. (Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018).
- (19) Tarkemmat määräykset ja ohjeet MLL 19 b §:n 4 momentin mukaisesta petosten säännöllisestä raportoinnista Finanssivalvonnalle on annettu Finanssivalvonnan määräyksissä ja ohjeissa 8/2014 *Operatiivisten riskien hallinta rahoitussektorin valvottavissa*. (Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018).

8.3.6 Omistajamuutoksista ilmoittaminen

- (20) Maksulaitoksen tulee toimilupaa hakiessaan toimittaa selvitys perustajista sekä tärkeimmistä osakkeenomistajista ja osakkeenomistajien omistusosuuksista (MLVMA 5 §). Maksulaitoksen on MLL 11 §:n 2 momentin mukaan ilmoitettava viipymättä Finanssivalvonnalle toimilupahakemuksessa annettujen tietojen oikeellisuuteen vaikuttavista seikoista ja muutoksista. Omistajamuutoksista tulee ilmoittaa Finanssivalvonnalle ja uuden merkittävän

omistajan on oltava MLL 13 a §:n mukaisella tavalla luotettava. MLL 21 c §:ssä säädetään ilmoitusvelvollisuudesta omistajamuutostilanteessa ja Finanssivalvonnan tätä koskevasta rajoitusmahdollisuudesta lain 21 d §:ssä. (Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018).

OHJE (KOHTA 21)

- (21) Finanssivalvonta suositaa olemaan Finanssivalvontaan yhteydessä mahdollisimman aikaisessa vaiheessa omistuksen muutostilanteita suunniteltaessa. (Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018).

8.3.7 Korttimaksujen siirtohintoja koskeva riidanratkaisuelin

- (22) Maksupalvelulain 86 a §:n 1 momentissa säädetään maksunsaajien palveluntarjoajien velvollisuudesta varmistaa maksunsaajien ja niiden palveluntarjoajien välisten korttimaksujen siirtohintoja koskevan asetuksen, (siirtohintasetus) soveltamista koskevien yksittäisten erimielisyyksien saattamismahdollisuus ratkaisusuosituksia antavan riippumattoman toimielimen käsiteltäväksi. Lainkohdan 2 momentin mukaan palveluntarjoajan on ilmoitettava Finanssivalvonnalle tällaisen toimielimen nimi ja osoitetiedot.

OHJE (KOHTA 23)

- (23) Finanssivalvonta suositaa, että maksupalveluntarjoaja, jota kyseiset säännökset koskevat, toimittaa nämä tiedot Finanssivalvonnan kirjaamoon sähköisesti tai paperimuodossa.

8.4 Määräajoin raportointisovelluksilla toimitettavat taloudellista toimintaa koskevat tiedot

8.4.1 Tilinpäätökseen ja kirjanpitoon perustuvien valvontatietojen toimittaminen

- (24) Tilinpäätöstä koskevan raportoinnin ja muiden kirjanpitoon perustuvien valvontatietojen toimittamisen tavoitteena on varmistaa, että valvottavan laatima tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan valvottavan taloudellisesta asemasta ja toiminnan tuloksellisuudesta. Lisäksi tavoitteena on varmistaa, että valvottavat soveltavat tilinpäätöksen laadintaan liittyviä aineellisia ja teknisiä määräyksiä mahdollisimman yhdenmukaisesti.

MÄÄRÄYS (KOHDAT 25–27)

- (25) Toimiluvan saaneen maksulaitoksen ja ulkomaisen maksulaitoksen Suomessa toimivan sivuliikkeen tilinpäätökseen ja kirjanpitoon perustuvat tiedot on ilmoitettava lomakkeella MA (saatavilla Finanssivalvonnan Jakelu-palvelusta).
- (26) Tiedot on toimitettava vuosittain 28.2. mennessä tai kahden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä.
- (27) Tilintarkastukseen liittyvästä raportoinnista Finanssivalvonnalle annettaviin tietoihin sovelletaan Finanssivalvonnan määräyksiä ja ohjeita 8/2012 *Tilintarkastus*.

8.4.2 Suurten asiakasriskien ilmoittaminen

MÄÄRÄYS (KOHDAT 28–30)

- (28) Maksulaitoksen suuret asiakasriskit on ilmoitettava lomakkeella MU (saatavilla Finanssivalvonnan Jakelu-palvelusta).
- (29) Maksulaitosten on ilmoitettava lomakkeella MU annettavat tiedot viranomaisraportoinnista annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 680/2014 liitteessä IX annettujen ohjeiden mukaisesti.
- (30) Tiedot on toimitettava puolivuositain 28.2. ja 31.8. mennessä.

8.4.3 Luottojen ja erääntyneiden saamisten (yli 90 päivää) ilmoittaminen

- (31) Tätä lukua 8.5.3 sovelletaan ainoastaan niihin toimiluvan saaneisiin maksulaitoksiin, jotka harjoittavat MLL 9 §:n 2 momentissa ja 10 §:ssä tarkoitettua toimintaa.
- (32) Sääntelyn tavoitteena on varmistaa, että Finanssivalvonta saa tietoa maksulaitosten luottoriskiasemasta. Maksulaitosten luottoriskin hallinnalla ja valvonnalla on suuri merkitys varmistettaessa pääomien riittävyys suhteessa toiminnassa otettuihin riskeihin ja riskien toteutumisen aiheuttamiin tappioihin.

MÄÄRÄYS (KOHDAT 33–34)

- (33) Maksulaitoksen antamat luotot ja erääntyneet saamiset (yli 90 päivää) on ilmoitettava lomakkeella MJ (saatavilla Finanssivalvonnan Jakelu-palvelusta). Maksulaitosten on raportoitava erääntyneet saamiset (yli 90 päivää) bruttomääräisenä eli saamisista ei vähennetä niihin kohdistuvia arvonalentumistappioita.
- (34) Tiedot on toimitettava puolivuositain 28.2. ja 31.8. mennessä.

8.4.4 Omat varat ja vakavaraisuusvaade

- (35) Raportoinnin tavoitteena on varmistaa, että Finanssivalvonta saa tietoa maksulaitosten omien varojen riittävydestä ja vakavaraisuudesta. Finanssivalvonta suorittaa raporttien avulla jatkuvaa vakavaraisuuden valvontaa. Raporttien avulla Finanssivalvonta valvoo myös, että maksulaitokset noudattavat omia varoja ja vakavaraisuutta koskevia lain säännöksiä sekä Finanssivalvonnan antamia määräyksiä ja ohjeita.

MÄÄRÄYS (KOHDAT 36–37)

- (36) Maksulaitoksen omat varat ja omien varojen vaade on ilmoitettava lomakkeella MV (saatavilla Finanssivalvonnan Jakelu-palvelusta). Tämä määräys ei koske yksinomaan tilitietopalvelua (MLL 1 §:n 2 momentin 7 kohta) tarjoavaa toimijaa. (Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018).
- (37) Tiedot on toimitettava vuosittain 28.2. mennessä.

OHJE (KOHTA 38)

- (38) Maksulaitoksen tulisi omia varoja raportoidessaan soveltaa niitä keskeisiä periaatteita, jotka on esitetty Finanssivalvonnan määräyksissä ja ohjeissa 25/2013 *Vakavaraisuuden laskenta ja suuret asiakasriskit*.

8.4.5 Maksutapahtumien yhteismäärä

- (39) Finanssivalvonta tarvitsee valvonnan suorittamiseksi tiedot toimiluvan saaneiden maksulaitosten ja ilman toimilupaa rekisteröityjen maksupalvelun tarjoajien, sekä ulkomaisten maksulaitosten Suomessa toimivien sivuliikkeiden maksutapahtumien yhteismäärästä.

OHJE (KOHDAT 40–42)

- (40) Maksutapahtumat jaotellaan raportoinnissa kotimaisiin, EU-alueen, Norjan, Islannin ja Liechtensteinin tapahtumiin. Yhteensä edellä mainitut muodostavat siis ETA-alueen. Tämän lisäksi tulee raportoida tapahtumat ETA-alueen ulkopuolisiin maihin.
- (41) Maksutapahtumat kattavat käteisnostot maksutililtä, käteispanot maksutilille, tilisiirrot, korttimaksut, suoraveloitukset, rahanvälityksen (ilman maksutiliä) ja teknisellä apuvälineellä toteutettavan maksupalvelun.
- (42) Lisäksi raportointi kattaa maksuvälineiden liikkeeseenlaskun (kpl), maksutilien lukumäärän ja maksutileillä olevien varojen määrän.

MÄÄRÄYS (KOHDAT 43–44)

- (43) Maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoavan maksutapahtumien yhteismäärä on ilmoitettava lomakkeella ML (saatavilla Finanssivalvonnan Jakelu-palvelusta). Tämä määräys ei koske yksinomaan maksutoimeksiantopalvelua (MLL 1 §:n 2 momentin 6 kohta) tai yksinomaan tilitietopalvelua (MLL 1 §:n 2 momentin 7 kohta) tarjoavaa toimijaa tai toimijaa, joka tarjoaa yksinomaan näitä kahta palvelua. (*Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018*).
- (44) Ilman toimilupaa rekisteröidyn maksupalvelua tarjoavan tulee raportoida tiedot vuosittain 28.2. mennessä.

OHJE (KOHDAT 45–46)

- (45) Maksulaitos ja ulkomaisen maksulaitoksen Suomessa toimiva sivukonttori ilmoittaa maksutapahtumien yhteismäärän Suomen Pankille sen määräämällä tavalla. Finanssivalvonta saa valvontansa kannalta tarpeelliset tiedot maksulaitosten maksutapahtumien yhteismäärästä Suomen Pankilta.
- (46) Kaikki maksutapahtumien arvot raportoidaan euroissa. Muiden kuin euromääräisten arvojen muuntamisessa käytetään raportoitavan kuukauden viimeisen päivän valuuttakurssia.

9

Ammatillinen vastuuvakuutus tai vastaava vakuus

(Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018).

- (1) EPV on antanut Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1093/2010 16 artiklan nojalla ohjeen: "Direktiivin (EU) 2015/2366 5 artiklan 4 kohdan mukaisesti perusteista, joiden mukaan määrätään ammatillisen vastuuvakuutuksen tai muun vastaavan vakuuden rahallinen vähimmäismäärä" (EBA/GL/2017/08).
- (2) Tätä lukua sovelletaan vain maksulaitoslain 1 §:n 2 momentin 6 kohdan mukaiset maksutoimeksiantopalvelua ja sanotun momentin 7 kohdan mukaiset tilitietopalvelua tarjoaviin toimijoihin.
- (3) MLL 26 a §:n 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä vaadittavasta vakuutuksesta tai muusta vastaavasta vakuudesta katettaessa maksutoimeksiantopalveluista johtuvia vastuuta. Tällä määräyksenantovaltuudella annetut määräykset ovat kohdissa (6–8).
- (4) MLL 26 b §:n 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä vaadittavasta vakuutuksesta tai muusta vastaavasta vakuudesta katettaessa tilitietopalveluista johtuvia vastuuta. Tällä määräyksenantovaltuudella annetut määräykset ovat kohdissa (6–8).

OHJE (KOHTA 5)

- (5) Finanssivalvonta suosittelee, että 1 §:n 2 momentin 6 kohdan mukaiset maksutoimeksiantopalvelua ja sanotun momentin 7 kohdan mukaiset tilitietopalvelua tarjoavat toimijat noudattavat kohdassa (1) tarkoitettua EPV:n ohjetta, joka on saatavilla Finanssivalvonnan verkkopalvelusta.

MÄÄRÄYS (KOHDAT 6-8)

- (6) Näiden määräysten ja ohjeiden soveltamisalaan kuuluvien yhteisöjen ja henkilöiden on toimitettava Finanssivalvonnalle vuosittain laskelma, joka osoittaa, että toimijalla oleva vakuutus tai muu vastaava vakuus kattaa MLL 26 a ja 26 b §:n mukaisella tavalla asetetun rahallisen vähimmäismäärän.
- (7) Kohdassa (3) mainittu laskelma on toimitettava kunkin kalenterivuoden alussa 28.2. mennessä.
- (8) Laskelma on toimitettava Finanssivalvonnan kirjaamoon.

10 Kumotut määräykset ja ohjeet

(Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018).

Nämä määräykset ja ohjeet kumoavat voimaan tullessaan seuraavat Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet:

- Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet 3/2014, Toimiluvat, rekisteröinnit ja ilmoitukset, luvut 7 ja 8.2.
- Finanssivalvonnan Rahoitussektorin standardi 6.1, Maksulaitosten ja maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoavien henkilöiden toiminta.
- Finanssivalvonnan Rahoitussektorin standardi RA6.1, Maksulaitosten ja maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoavien henkilöiden toiminta.

11 Muutoshistoria

Näitä määräyksiä ja ohjeita on muutettu niiden voimaantulon jälkeen seuraavasti:

(Annettu 29.1.2018, voimaan 1.3.2018).

- muutettu lukuja 1-2 ja 4-7 vastaamaan voimassaolevaa lainsäädäntöä
- lisätty uusi luku 9, jonka vuoksi aiempi luku 9 on muutettu luvuksi 10
- lisätty luku 11